

SAKALAI

...VYTAUTAS

...Antano

...netikėta mirtis

...visus Amerikos

...kurie jį pažino. Jo

...buvo tokios, ko-

...ragos lietuviai dar

...Ji ilgai atmins, ne

...dainų ir linksmu-

...bu gerai žino, ka-

...aukštis. Vadinasi,

...šėja, bet kaip lietuvi,

...si principu: "Nežiua-

...ala save prie gėdų

...eikalus bus patėm-

...pie "Sakala". Gal

...ietos, bet ką dary-

P. S.—Butų gen-

...ių Juozo su Sakal-

...uogrečiau užsiim-

...ad iš viešos kriti-

...rto į privatusis

...Mes negalim būti

...mums kas pasiro-

...es galime kalbėti,

...galima ir su kom-

...ti.

Nebukime tokias

...strijotas, kad j

...dami užmerkum

...Kiek mums žinoma

...debatatoriai yra

...s patrijotai ir per-

...duokite vienas kit-

...igkite diskusijas

PAIESKŲ

ANTANĄ MARI-

...nus Tamošaus

...stuvos, Rekiučių

...ny apskr., Kaiti-

...rapijos. Išvykęs

...66 metais.

JONĄ VINIKĄ

...legrindos kaime,

...štai visur skelbia,

...š., Sventionų ap-

...ISA 1904-1906 m.

FRANO ALEKSA-

...vestro iš Lietuvos

...kaimo, Kazitiški-

...alinos vals., Svent-

...ykės į USA 1924-

...rašo atsilepti

ANAS MARCHI-

...Mykolo. Dabar

...lijoje Schwabische

...mark kazerne

...ill. USA Zone.

...asi lieku nuosir-

Pranas

...tronėlė Beinoni-

...tis, gyvenanti 88

...tis, (23) Uchta

...ish Zone, dukte

...ir Onos Mak-

...orienės, ieško su-

...Petronėlės ir

...aitės, kurios gy-

...soma atsilepti

...i adresu.

PARDAVIMAI

47 Buick automob-

...er, įvažiuotas 9,000

...ri 4 durų Chevrolet

...er, su radio ir

...is, 1948 modelis,

...1,000 mylių. Tel.

Isveža Pele

stuvus išveža pe-

...ir šiaip įvairius

...patarnavimus

...Teraukitės del

...arimo pas:

ALBERTA SMOL-

...pčiukai iš Europos

...Sterling St., Tel.

Worcester, Mas-

Home

Savininkas

...vės, Worcester

...ojas Worcester

Nr. 12 ir 13-tas WORCESTER, MASS. KOVO (MAR.) 19-tą ir 26-tą, 1949 M. Telefonas Dial 5-1094 Vol. XXVII

ATLANTO PAKTAS DIDŽIAUSIAS KARO STABDIS

Washington. — Senato-rius Arthur H. Vandenberg Suvienytų Valstijų Mayorų konferencijoj pareiškė, kad Šiaurės Atlanto Paktas yra svarbiausias žingsnis Amerikos užsienio politikoj nuo Monroe Doctrinos paskelbimo. Šis paktas sujungia visas tautas esančias Šiaurės Atlanto srityje apsigynimui ir tuomi pat yra didžiausias abidalytojas karo. Jei kiltų III pasaulinis karas, sako Vandenberg, neišvengiamai būtų įvestos ir Suvienytos Valstybės, nesvarbu, kaip jos norėtų būti nušaly. Todėl daug geriau yra tęsti dabartinį "šaltą karą", negu turėti tikrą, karštą karą.

Atlanto Paktas turės būti ratifikuotas pagal konstitucijos nuostatus, sako Vandenberg, ir nėra automatinis pasižadėjimas karui, bet tai nereiškia, kad pasirašytas paktas būtų bevertis popierio gabalas. Atlanto Paktas turės tokią reikšmę, kas jame yra parašyta "užpuolimas vieno bet kurio pakto nario, reikėtų užpuolimą visų". Tai reiškia, jei kuris agresorius bandytų ginklu grąsinti ar užpulti vieną ar visus pakto dalyvius, tai visi sujungtomis jėgomis stengtųsi užpuolimo pavojų pašalinti, ir laimėti.

Toliau Vandenberg savo kalboje pareiškė, kad paktas yra geriausia taikos garantija, nes jis papildo bendrą tarpusavį apsigynimą prieš naują karą. Jis mano, kad Kaiseris taip pat ir Hitleris pradėjo karus dėlto, kad jie buvo įsitikinę, kad Suvienytos Valstijos juose nedalyvaus.

Rusai Sudarė Komitetą Išvaduoti Rusiją Iš Komunistų Diktatūros

Dvidešimt penki rusai, kurie pabėgo iš Rusijos ir dabar vadovaujami Alexander Kerenskio, sudarė komitetą Rusijos išvadavimui iš Komunistų jungo.

Ši naujoji rusų organizacija vadinasi "Sąjunga Rusų Tautos Išvadavimui", kuri yra įkurta šiomis dienomis. Organizacijos veikimo programą pasirašė Victoras Chernov ir Raphael Abramovich. Kerenskis, kuris yra šios naujos rusų organizacijos vienas iš svarbiausių asme-

BEVINAS SAKO, KAD VAKARŲ EUROPOS ŠALTAS KARAS LAIMĖTAS

London. — Užsienio Reikalų Sekretorius Ernest Bevin kalbėdamas Žemumose Rumuose pareiškė, kad Suvienytos Valstijos ir Britanija laimėjo šaltąjį karą Vakarų Europoj ir Vokietijoje.

Jis nemano, kad Vakarų Vokietija kada nors bus komunistinė. Komunistų sukeltieji streikai Prancuzijoje ir Italijoje nepavyko ir abiejų kraštų ukis atsigauja ir eina į normalias vežes.

Kai šaltasis karas prasi-
dejo prieš porą metų, sako

Ekspertas Sako, Kad Sovietai Daro Bombas

Washington. — Dr. David Bradley, atominis medikalis Mokslininkas sako, "Kad Rusija netik turi atominių bombų paslaptį, bet jas ir dirba".

Manymas, kad Suvienytos Valstijos turi monopolį atominio žinojimo, yra viena iš keturių nežinojimo priežasčių, kuri palieka Amerikonus neprisirengusius prie atominio karo, sakė Dr. Bradley, autorius, — "Nėra vietos kur Pasislėpti", taip jis savo raporte skelbia, kada buvo atominės bombos bandymas Bikini Vandenyne.

"Tos Keturios apgaulės yra didesnis mūsų pavojus negu bile viena mokslinė formula, kurią mes galėtumėm prarasti, sakė jis." Dr. Bradley tą žinią paskelbė per MBS Radiją Suvienytų Majorų Konferencijoje.

"Ko mes turime bijoti, tai yra neinformuotus, ir protiškaip neparengtus amerikoniškos publikos. Civilio apsigynimo kaip ir neturime, žmonės visai nežino kas čia pas mus darosi."

Tai ve kur gludi tos keturios apgaulės, tarė Dr. Bradley:

- 1) — Mitas paslapties, į kuri mes tikime ir idėja paslapties, kurią mes taip pat tikime, kad tą paslaptį išlaikysime, kad kiti nepasidarysiam atominės bombos.
- 2) — "Klausykitės, gerb. čia jau nėra paslapties, tarė jis, "Rusija, jūs galite būti užtikrinti, kad turi mokslinę paslaptį atominės bombos."
- 3) — "Apgaulė "industrijos žinojimo ir kaip..."
- 4) — "Tai yra geriausia ir trumpiausia pažanga. Bile kas kas gali padaryti (atomine) kruva, gali padaryti plotonijumą. Industrializuota Rusija, pagelbstint pagautais vokiečių mokslininkais, gali būti kad jau ir dabar atominius ginklus išdirba."
- 5) — "Apgaulė yra ir ta, kad buk atominius ginklus yra vienišes ginklas."
- 6) — "Tai ne tiesa. Tie ginklai ir kiti turi tam tikra lygsvarą ir strategiškiems ir taktiškiems naudojimams"
- 7) — "Šie, ir panašūs išvedžiojimai žaidime su bombomis — buk atominis ginklas nesudaro didelės persvaros kare, yra pavojinga apgaulė."

VENGRIJOS žydas Dr. Schlesinger, atvykęs į USA kaip DP pareiškė, kad Vengrijos Kardinalas Mindszenty buvo labai malonus žmogus visiems, ypatingai žydams. Dėka jo daug žydu

RUSAI NUBAUDE SAVO DU LITERATūros KRITIKUS

Du Rusijos literatūros kritikai, Fyodor Levin ir I. Altman buvo išmesti iš komunistų partijos. Šiuo abudu literatūros kritikus pašalino iš komunistų partijos delto, kad jie yra apkaltinti "buržuaziniomis cosmopolitais". Trečią literatūros kritiką D. Danin nepriėmė į komunistų partiją irgi del to pačių priežasčių.

Visi šie literatūros kritikai taip pat buvo apkaltinti, kad dirba prieš Sovietų

Amerikos Lietuvis Red. Pranešimas

Pereitą mėnesį Am. Lietuvis Red.—leidėjui susirgus ir ant poros savaitių sutruj, laikraštis vienai savaitei suvėlavo, bet užtai šią savaitę išėjo padidintas.

Amerikos Lietuvis Red. ir Administracija užtai labai atsiprašo savo skaitytojus ir ateityje bandys per padidintas laikraščio skiltis užtai atsisteisti.

Su broliškais linkėjimais,
Amerikos Lietuvis Red. ir Adm.

Worcester Ir Apylinkės Lietuviai

S. m. balandžio 3 d. Lietuvis Remti Draugijos įvyksta Seimas, Klubo salėje, 12 Vernon St. Pradžia 11 val. išryto. Visus, kuriems tikrupi Lietuvos reikalai, prašome dalyvauti Seime.

Po Seimo toje pačioje salėje įvyks Draugijos balius. Baliaus tikietybus galima gauti pas valdybos narius ir išd. Joną Dvarecką, 99 Ward St.

Visus geros širdies lietuvis prašome susidomėti šia organizacija, nes L. R. Draugija dirba vien tik labdariną darbą.

Taigi visus kviečiame skaitlingai dalyvauti, kaip Seime taip ir benkiety.

L. R. Dr. Centro Valdyba

buvo išgelbėti ir dabar esą gyvi. Jis dažnai rizikavo savo gyvybę, gelbėdamas kitų gyvybę. Jo nuteisimas yra blogiausias įvykis koks tik galėjo įvykti.

MR. CHURCHILL kovo 31 d. pasakys kalbą Technologijos Institute, Bostone.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

RUSIJOS Eksportas į Suvienytas Valstijas sausio mėn. sumažėjo 75%, gi Suvienytų Valstijų eksportas į Rusiją tuo pat laiku sumažėjo 60%. Tai yra eksportas sausio mėn. pasiekė žemiausią laipsnį, kai prieš metus laiko buvo nutarta neeksportuoti į Rusiją medžiagas, kurios gali būti pavartotos karo gamybai.

ŽYDŲ rabinas S. Wise vienoje savo kalboje pareiškė, kad didžiosios krikščionių bažnyčios nusistatčiusios už karą. Katalikų Universiteto profesoriai užprotestavo šitokį rabino išsireiškimą.

PREZIDENTAS Trumanas reikalauja, kad Atlanto Paktas būtų tuoj Senato apsvarstytas ir patvirtintas. Pakto tekstas paskelbtas kovo 18 d. ir bus pasirašytas baland. 4 d. Išgalios tik tada, kai jį patvirtins Senatas.

KINIJOS Ministeris pirmininkas Ho sudarė valdžios kabinetą ir paskyrė Užsienio Reikalų ministrui Kinijos ambasadorių Maskvoje.

PREZIDENTAS Trumanas paskutiniu laiku atsiskakė pasakyti kalbą Technologijos Institute, Bostone, nes jam, girdi, neleidžia jo kitos skubios pareigos. Bet vis delto su Mr. Churchill pasimatys.

KATALIKŲ kunigas Louis Robert Brassard, kuris buvo paskirtas Maskvai, vis dar laukia Rusijos vizos, kurios paprašė prieš šešias savaites. Anksčiau katalikų bažnyčios kunigu Maskvoje buvo G. A. Lamberge, bet jam atvykus į Suvienytas Valstybes paviešėti, rusai atėmė iš jo vizą ir neįsileidžia sugrįžti.

RUSIJOS laikraščiai įspėjo Suomiją, kad ji nesidraugautų su Vakarų Valstybėmis, nes Suomijos nepriklausomybė priklausan-ti vien tik nuo geros velios Sovietų. Taip pat kaltina dabartinį Suomijos Ministrą Pirmininką, kad jis vedda per daug aiškia politiką prieš Sovietus.

ANGLIJOS Karalius Jurgis VI po operacijos sveiksta ir jau gali vaikščioti. Jam buvo padarytos kojos operacija, kad pagerinus kraujotaką.

LIETUVIAI AMERIKOJE

HARTFORD, CONN.

Ir Jujų Lietuviška Kultūrinė Ir Socialinė Veikla. Rengiamas Gražus Meniškas Koncertinis Programas. Rašyt. L. Dovydenas.

NAUJASIS 1949 metas prasidėjo mūsų kolonijoje šauniai ir bus vienas iš aktualiausių mūsų lietuviškos kolonijos veiklos metas. Sausio 15 d. įvyko didelis Tėvynės Mylėtojų Draugijos skyriaus meniškas koncertas, Worcesterio menininkės žavėjo mūsų kolonijos meno mėgėjus ir paliko malonius įspūdžius. Kitas svarbus įvykis gerb. Juristo p. Frank Mančiūno staigus iškilimas mūsų valstijos politinėse sferose ir jo veikla Klube kaip vado. Klubiečiai veikia, ruošiasi prie klubo remonto—namo pertaisymo ir rengimo liuksusinio klubo rumų.

Praloto Amboto 80 metų amž. jubilėjus buvo sekmingas. Bendrai, kitų draugijų veikla socialinė ir meniška ši meta—žiemos sezono laikotarpiu sekminga. Mūsų žmonės ryškiai parodė savo lietuviškąjį tautinį sąmoningumą, visi parengimai, ypač meniškieji skaitlingai lankomi. Ypatingai TMD skyriaus meniškos pramogos ir vasario 16-tos minėjimo pramoga buvo sekminga, šimtai lietuvių dalyvavo šių pramogų parengimuose. Kad ir mažas būrelis veikėjų yra mūsų mieste, bet jie kupini organizacinės iniciatyvos ir veikloje gabumų. Gerb. Jonas Medonis, Pirm. Bendro Liet. Šalpos Fondo skyriaus pasirodė uolus ir jo bendradarbiai.

Štai vėl rengiamas geras surprizas vietos ir apylinkės lietuviams — gražus Tėvynės Mylėtojų Draugijos skyriaus meniškas pro-

gramas sekmadieny, kovo 27 d. klubo auditorijoje, 2:30 val. po pietų. Si meniška pramoga — koncertinis programos bus įspūdingas dainų ir muzikos repertuaru ir menininkų personalu. Pirmu kartu mūsų scenoje pasirodysią žymi amerikietė menininkė, jauna ir labai geniali dainininkė solistė p-lė Eleanor Reeves, dukrelė žymios West Hartfordo šeimos. Gerb. menininkė, p-lė Eleanor Reeves amerikono scenoje ir radio koncertuose jau yra plačiai žinoma Conn. Valstijos publikai ir meno rateliuose, bet mūsų lietuviškai visuomenei ji bus dideliu surprizu, pirmu kartu pasirodys lietuvių scenoje kaip solistė.

Gerb. p-lė Eleanor Reeves yra pasižymėjusi meno mokyklose kaip vokalistė ir pianistė ir laimėjusi vokališkąjį Scholarship Hartfordo Muzikos Mokykloje, laike pastarųjų dvejų metų, ji buvo ir tebėra mokinė garsaus muzikos ir dainavimo mokytojo Ivan Velikanoff, taipgi, ji per du metus studijavo garsioje meno mokykloje (konservatorijoje) Amerikoje pagarsėjusioje, kaip Eastman School of Music, Rochester, N. Y. Ši meno mokykla stovi aukštai muzikos srityje. Gerb. p-lė E. Reeves pasiekė didžiū meniskam mokslu laimėjimų ir tapo Amerikos scenos meno jauna žvaigždė, ji keletą kartų pasirodė W. Hartford'o meno klubų ir Hartford'o moterų meniskų ratelių koncertuose, radio programuose, dabar ji pasirodys mūsų lietuviškai visuomenei su savo meniskais talentais ir žavės mūsų publiką.

Gerb. p-lė Eleanor Reeves mišrios amerikiečių šeimos

Miss Eleanor Reeves West Hartford, Conn.

dukrelė, jos mamytė lietuvių kilmės, tėvelis amerikietis. P-lė Eleanor pareiškė: "Gerai, aš bandysiu jusi meno mėgėjams padainuoti ne tik operetiskas arijas, gražias semi-classic dainas ir liaudiškas, bet lietuviškai". Tėvynės Mylėtojų Draugijos skyriaus pramogų komisijos nariai: gerb. p. Agnes Stanwyck - Stankevičienė, Aieks. Kelėnas ir W. M. Chase labai patenkinti šios menininkės pažadėjimu sužavėti lietuvių meno mėgėjus TMD rengiamam gražiam meniskam programai.

Greta p-lės E. Reeves dalyvausią programą žymų muziką p. Obraitis iš Manchesterio, pagarsėjęs tarpe amerikoniškų klubų vokalistas ir humoristas (juokdarys) p. O'Meara, jaunutė menininkė, pianistė p-lė Beverly Johnson (p. Januškevičienės anukėlė), kuri skambins pianu ir deklemuos naujas poemų deklamacijas specialiskai šiam programai. Bus kiti vietos menininkai ir menininkės programoje greta principinių artistų - solistų. Tikimasi, kad kai kurie atvykę tremtiniai dalyvausią su savo talentais.

Liudas Dovydenas

Šio koncertinio programo proga mūsų scenoje pasirodysią svečias iš Europos vos tik atvykęs, gerb. Liudas Dovydenas, žymus rašytojas, knygų autorius, kuri raštai plačiai skaitomi Lietuvoje ir vakarų Europoje tarpe lietuvių. Gerb. L. Dovydenas literatūros srityje yra tasai artistas kai dramos ir operos scenoje genialus artistas. Jo literatinė kuryba plačiai žinoma lietuviškam pasaulyje, jo raštai — knygos skaitomos su pamėgimu. Jis rašo ne tikta novelės - pasakas, romansus, liaudies megiamąją literatūrą, bet ir kitokius raštus randame Lietuvoje ir Vokietijoje Liet. Kult. Fondo išleistus.

Gerb. L. Dovydenas šviesi asmenybė, jis sutiko atvykti į Hartfordą Tėvynės Mylėtojų Draugijos narių rengiamąjį meniskąjį programą ir pasakyti kalbą, pavaizduoti svarbą ir reikšmę meno ir literatūros kultūros. Jis kalba laisvai, lengvai, geras kalbėtojas ir kaip literatinis humoristas, jis sužavės mūsų publiką savo pareiškimais.

TMD nariai ši meta gaušią L. Dovydeno knygą: "Mes Ieškom Pavasario", norintieji įsigyti šią knygą galėsia nusipirkti šiame TMD meniskam parengime ir susipažinti su autoriu knygos. Jo atvykimas į Hartfordą teikia mūsų kolonijai daug garbės, nes p. L. Dovydenas žymus kultūrininkas, narys Liet. Kultūrinio Fondo veikiančio Vokietijoje. Jo kalba bus turininga, kupina svarbių žinių. Bendrai ši TMD narių meniška pramoga sužavėsia vietos ir apylinkės lietuvių keleriopais atžvilgiais ir supažindysia su naujais meniskais artistų talentais: Soliste p. Eleanor Reeves, garsiaja pianiste p. Margaret Taschner - Reichler, Hartfordo menisko sferose žymia artiste, piano soliste. Įžangos kaina mažai: suaugusiems 65c su takais, mažamečiams 45c su takais.

Tėvynės Mylėtojų Draugija vienintelė lietuvių kultūrinę organizaciją Amerikoje, kurios skyriai veikia kultūros srityje. Ši draugija virš 52 metų savo veikloje Amerikoje pasižymėjo kultūros srityje, jos nariais esa taurieji lietuvi, vyrai ir moterys paprastieji piliečiai ir nemažas skaičius inteligentų priklauso. Pastaruoju laiku prie TMD kultūrinės veiklos stoji nemažas būrelis atėivių lietuvių kultūrininkų ir profesionalų, jų tarp jų žymus akademikas, dr. Jonas Balys iš Indiano universiteto.

Tėvynės Mylėtojų Draugijai vadovauja Hartfordietis, W.M. Chase, tatai TMD

CLAIRE NIESEN lošia Mary Noble rolęje, N.B.C. dramoje "Backstage Wife".

skyrus Hartforde aktualus, nes p. Chase bendrieji kultūrininkai turi pakankamai iniciatyvos kultūrinėje ir meno veikloje. TMD pareitą meta surengė gražų meniską koncertą pagerbimui garsiojo meninės literatūros rašytojo, poeto Maironio (kun. Mičiulio), ši meta TMD rengiasi paminti ir tinkamai pagerbti kitą lietuvių tautos garsų rašytoją poetą ir kultūrininką, a.a. Dr. Vincą Kudirką.

Sipėjama, kad į ši TMD meniskąjį koncerto programą atvyksią daug lietuvių — svečių iš kitų kolonijų. Patartina vietos ir apylinkės lietuviams nepraleisti progos, dalyvauti šiame nepaprastai gražiam meno programai ir susipažinti su menininkų talentais ir gabumais bei rašytoju L. Dovydenu, garbingu svečiu, kuris senai susidomėjęs mūsų kolonijos kultūrininkų veikla atvyksią į mūsų sostinę, sekmadieny, kovo 27d. ir dalyvausią šiame meniskam programai.

"AL" Rep. MC

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

1934 — 1949 M.

DEDIKUOJU S. IR V. MINKAMS

Lietuvių radio programa, kurią šauniai veda Minkai, Begalo yra graži, kilni, patrijotinga, vertai remtina, Nes jo bangomis plačiai sklaidijamas Lietuvos vardas, Ir jis primena plačiam pasauliui, kad ji dar yra gyva.

Išėivijos įvairių tautų, tautelių mišram samburyje, Kuri mižiniškai stiprintų jėgas neskaitytas duos mažos, Bet numintini nereikia, nenuleisti darbingų rankų, Nes iš ciaginų tarpo randasi patrijotų taurių, prakilnių.

Gal truksta labai mums vienybės taurios, nuosirdžios, Kuri mižiniškai stiprintų jėgas neskaitytas duos mažos, Bet numintini nereikia, nenuleisti darbingų rankų, Nes iš ciaginų tarpo randasi patrijotų taurių, prakilnių.

Steponas Minkus ir jo žmonelė Valentina maloni, Nors Amerikoje gimė - auge, niekad nematė Lietuvos, Yra begalo sąmoningi lietuvi, patrijotai didi, Kurių pavyzdį teseka suaugę, seni ir maži.

Jų kulturingomis pastangomis, nors ir be pelno aiškaus, Lietuvių radio veikia virš 15 m. garsiam Bostone, Sekmadieniais 9:30 val. rytą, WORL, 950 stotyje, Kurio mielai klausosi kiekviena lietuvių šeima.

Ši radio valanda yra vedama garsiai, patraukliai, Ir kiekvieno tauris dvasios lietuvi yra pareiga Klausytis ir remti visai ši lietuvių šelkėbja, O patys vedėjai ir jų štabas dar per ilgus metus tegyvoja.

Jei trokšti išgirsti prigimtai žavėjančios lietuviškos dainos, Ir tikrai puikios, dvasia gaivinčios meno muzikos, Paremk šelkėbimais ir dalyvauk tikrai šauniam koncerte, Kurį rengia šis Lietuvių Radio kovo 20 d., So. Bostone.

Tenai prisiminsi savo praslinkusias jaunystės dienas, Brangius tėvelius, šiauding pastogę, pievas, girias, Tenai pasisemsi sau daug gaivinčių jėgų, Kurių mums taip truksta nelemtu ištautėjimo metu.

Per lietuvišką muziką - dainą į rimtesnę vienybę, broliai lietuvi, Negriaukime vieni kitų darbo, kuris dirbamas naudingai, Juk ranką vieni kitiems paduodami noriai, džiugiai, Patys vienybėje stiprėsim ir atėsim naudą ir laisvę Lietuvai.

Taigi, ilgiausių, sekmingiausių ir laimingiausių dar metų Šauniai patrijotingam Lietuvių Radio—jubilatui, 15 m. sukaktuvių proga sveikinam nuosirdžiausiai visi Jo klausytojai ir draugai,—o jaisi tegyvuoja lietuvių gretinėj ir širdyje amžinai !!!

Kovo 20 d., 1949 m.

PADANGES ARAS

DIDYSIS SAPNININKAS SU PRIEDU, JAU ATSPAUSDINTAS

KETVIRTA PADIDINTA LAIDA

Knyga susideda iš arti 200 pusl. Kainavo \$1.50

Dabar Tik \$1.00

Didžiame Sapnininke pirmiausiai tilpsta prakalba apie Sapnų reikšmę. Visi sapnai sudėti alfabetiškai. Tie sapnai imti iš senovės egiptiečių laikų Karaliaus Faraono viešpatavime. Karalius Faraonas nupirko nuo tų laikų vieno iš didžiausių raganių 3 tolyčias, kuriose įvairiausi mokslo dalykai ir sykiu sapnai buvo išgulyti.

Antroje dalyje jaina sekanti sapnai: Butlegerių, Biznierių, Daktarų, Kunigų, Advokatų, Davatų, Girtuoklių, Mergaičių, Studentų ir daug kitokių sapnų su jų išaiškinimais.

Apart sapnų išguldymo, šioje knygoje tilpsta trumpa Enciklopedija įvairių Profesijų, Eilės, Žvaigždžių Ratas, Mitologija ir mitologiški Asmenys. Papročiai ir Prietarai. Selemonas ir Paslaptys Lošimo Kazyromis.

Perkant daugiau negu vieną knygą, parsiduoda ... po \$1.00 Knygnams ar laikraščių leidykloms, knygos parsiduoda su 50 nuosimčių nuolaida.

Knygos jau atspausdintos ir siuntinėjamos. Duokite užsakymus dabar. Su užsakymu siųskite ir pinigus. Adresuokite —

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

AR VERTA SI

SARASINIS

Lietuviškoje spaudos puslapyje si ištisi atvykusių sąrašai. Ne tik bet kur ir apsis vienias nepareiška daryti spaudoje, gelis nenori, kad būtų talpinami, kios naudos turi čiai liet. iš šių sąrašų? Gal greit rasti gimines mūsų. Gal valdžia daryti. Juk į Amer viai tremtiniai nėra politiškai tuoti, kad jų negailestinga būtų ka. O kiek yra pasilikusių Lietuvi pačių Amerikos timųjų kenčia tas yra, kad visi lietuviai slybinams didžiū ir jų agentai nerio kaip nors atremtininką, a.a. Dr. Vincą Kudirką.

Sipėjama, kad į ši TMD meniskąjį koncerto programą atvyksią daug lietuvių — svečių iš kitų kolonijų. Patartina vietos ir apylinkės lietuviams nepraleisti progos, dalyvauti šiame nepaprastai gražiam meno programai ir susipažinti su menininkų talentais ir gabumais bei rašytoju L. Dovydenu, garbingu svečiu, kuris senai susidomėjęs mūsų kolonijos kultūrininkų veikla atvyksią į mūsų sostinę, sekmadieny, kovo 27d. ir dalyvausią šiame meniskam programai.

Reikėtų tokius nustoti talpinti nes jie tikrai ir Lietuva. O juk ma, kad buvusios pasitarnavimas tams, nemaža iš prisirinko sąrašų, kaip per anksti kaip priemams, taurių simpatikams raširdžių amerikiečių kos slaptai dalis priešams.

Nežinia kokia bus, todėl reikia siems per daug aikštėn, nes tuo gal nukentėsim, bet broliai ir sesės anapus žinės uždangos kes vargus, badą Sibire, muose ar kitur, už jų artimieji kovoja okupantą, negrįžta įgtą kraštą. Tad apstykime!

Angliškai-Lietuviškas Žodymas

A. Herlito, 399 puslapyje tais viršeliais. Kaina \$3.25 prisiumtumu \$3.25.

AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon St., Worcester

GIMININGAS SLAVŲ KRAUJAS

Rašo: Petras Tolimas

AR VERTA SARASAI

Lietuviškoje spaudos puslapyje ištiesi atvykusių žmonių sąrašai. Ne tik et kur ir apsisprendęs nepareikšėti aryti spaudoje, elis nenori, kad utų talpinami. ios naudos turi ai liet. iš šių prašų? Gal greičiausiai gimines ar us. Gal valdžia žiaurių elgėsi su mūnėmis, apie deginamais ir sušaudomus inkus bei suimtus intoti, kad jų nepailestinga būda. O kiek yra dailikusių Lietuvos čiu Amerikos lietuvių kencia ten? s yra, kad tremtietiniai raudo binams didžiausiu agentai nerai kaip nors atkerinti esą tie liudinininkai, kas pasauliui, kokių urus, melo ir kviename žingalingi tiems, i garbinti "Tolševikinių agentų Kanadoje ir ns nei kiek lis, kai žmogų su renka žinias, o tremtinius JAV ir kitur valdžiai, kuri kina Tėvynėje. Nemanykite, esia. Jie moka ekalti "avinėliai" "pažangiais" už raizgjoja

Pats asmeniškai daug isentėjęs nuo bolševikų, dar nesiojās pasekas savo kune, kurios man iki grabo lentos neeis pasijusti visiškai sveiku ir laimingu, prisimintau tas dienas, tą garsųjį birželio mėnesį, kada Lietuva išgyveno siaubą, kokią ir aprašyti neįmanoma. Man pačiam to matyti neteko, nes buvau kalinamas, tačiau, išėjęs į laisvę, daug ko patyriau. Tarp visų skausmingų naujienų, man dabar, ryškiai kaip ekrane stojasi vaizdas mano vieno buvusio valdinio šeimos tragedijos.

Mes žinome, kad 1940 metais birželio mėnesyje, kada bolševikai užėmė Lietuvą, visi karininkai ir policijos tarnautojai pateko pirmieji į nepatikimųjų sąrašus, kurie ne tik, kad buvo atleisti iš tarnybų, bet ir suimami. Daugelis spruko į savo tėviškes, kaimuose slapstėsi, kitiems tai pavyko, kitus pagavo. Vienas mano artimų širdies prietelių, vos 30 metų amžiaus vyras, prieš šešis metus sukuręs šeimą ir, sulaukęs tris kūdikius, jautėsis begailniai laimingu, spruko pas savo žmonos tėvus, kur jau jo šeima anksčiau buvo prisiglaudusi.

Jam pavyko kelis mėnesius išsilaikyti, tačiau ir kaimuose šnipai ėmė siausti, jam pasidarė striuka. Jau namuose jis nemiegojo, išeidavo už kelių kilometrų pas vieną, pas kitą kaimyną, o tik visu atsargumu, naktį lankė savo mylimuosius. Taip atėjo bailsis laikas, birželio 14 d. Kaip bailsiai atrode tas gaudymas žmonių, krovimas jų į sunkvežimius, gabenimas į geležinkelio stotis, toliau—nežinomybėm, pražutinimo prietelis pajuto, kad jį gauda ne juokais. Jau kelintą kartą ateina enkavedistai ir klausia:

—Kur vyras? Kodėl mes jo niekaip neužtinkame?

Drebėdama jauna žmona, vos laikantis, ant kojų, laukė ketvirtąjį kūdikio, ne be žinojo ką tiems žmonėms atsakyti. Josios pirmieji pasiteisinimai, kad vyras išvykęs Vilniun, matyt jau buvo patikrinti ir jie dabar ryžosi savo auką nepaleisti.

Kada enkavedistai suprato, kad toji moteris jau nebeturi ką atsakyti, jiems buvo aišku, kad vyras niekada nebus namie, kad jie čia tik apylinkėje pasirodys. Jie sukrovė visus tris vaikus, ją pačią, kelis skudurus leido pasiimti ir nusi-vežė V. geležinkelio stotin.

Kad ir kaimas, kaimynas nuo kaimyno kilometro—kito atstume, bet žinios, ypatingai tokios skausmingos, nepaprastu greičiu pasiekia visus.

Netrukus, grįžo jaunas tėvas ir rado savo uošvius verkiančius, alpstančius. Jis nepaprastai mylėjo savo žmoną, savo vaikus. Toji aplinkybė, kad ji laukia paskutiniomis dienomis ketvirtąjį kūdikio, jam neleidė daug galvoti ir jis kaip stovi, nuėjo pėsčias vieškeliu, kuriuo prieš kelias valandas pravažiavo liuciperius, pagrobęs jo šeimą.

Tai buvo 19 birželio. Kaip žinome, karas kilo 22 birželio. Jaunas tėvas tuojau kreipėsi į traukinio apsaugos vadą, ir pasisakė, norįs kartu vykti su savo šeima.

Judošišku šypsniu išklause rūsas jauno žmogaus, plostelėjo jam per petį, ir daug nekalbėdamas, privedė prie vieno prekių vagono. Ten buvo pilna vyrų, net pažįstamų.

—Aš noriu matyti savo žmoną, vaikus!—sakė vyriškis.

—Lipk, sakau, kaip ateis laikas, pamatysi!.

Tokiu būdu, jam šeimos pamatyti ir neteko. Ar jis kada ją pamatys? Ar likimas juos suves į kruvą? Sunku pasakyti. Kiek iš įvairių šaltinių girdėjome, šeimos atskiriamos, vaikai taip pat ir jei taip yra, tai šis mylįs tėvas, save paaukojo be naudos.

Galėjau tam čekui papasakoti apie tai, galėjau jam dar ir daugiau pavyzdžių nušviesti, tačiau mačiau,

Salta, ayku, neramu, Kojos basos, keliai kiauri, Oi, gyventi mums sunku.

Pagelbėkite tremtiniams. Aukus siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

NEBETURIM A. VANAGAČIO

Atsiskyrimas a. a. Antano Vanagaičio su šiuo pasauliu palieka didelę spragą lietuvių gyvenime. Jo pasigėses ne tik Amerikos lietuviai, kurių tarpe jo kultūros darbas yra padaręs tokią didelį įnašą, bet ir viso pasaulio lietuviai.

Jo linksmas budas, gilus supratimas lietuvių dvasios, mokėjimas prisitaikyti prie besikeičiančių sąlygų ir uolus nuolatinis kurybos darbas palieka didelę žymę. Jam atvykus Amerikon su Dzimdzi - Drimdzi, tuojau atsirado judėjimas, meno parengimam ir visų sužadnimas. Jo lengvos, malonios dainos tuojau pasigirdo nuo Atlanto iki Pacifiko jūrų ir tapo vieninteliu, rimtu įrankiu pritraukti čia gimusius ir augusius

prie lietuviybės.

Jo satyra dažnai užslėpdavo jo gilią ir jausmingą dvasią. Tik jį arčiau pažinęs, suprastdavai jo idealią sielą, meilę Lietuvai, gilų supratimą ir meilę muzikos ir dailės.

Jam mus apleidus, atsiranda Amerikos lietuvių ir viso pasaulio tėvynainių tarpe neužpildoma spraga.

Tad vardan American Friends of Lithuania ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos, kurioje jis uoliai veikė ir rėmė, aš jam linkiu amžino atilsio: lai buna jam lengva šios svetimos šalies žemelė.

Jo brangiai šeimai giliausia mano užuojauta šioje didelėje nelaimėje.—"D"

PIJUS J. ŽIURYS,
Amer. Friends of Lithuania Pirm.

GARDNER, MASS.

ŽINUTĖS IŠ MUSŲ MIESTELIO

Jau pasirodė keletas žinučių iš mūsų miestelio lietuvių gyvenimo, kurios, beabejonės, sau ras daug skaitytojų po visus pasaulio kampus—kur tik Amerikos Lietuvis nukeliauja. Taip pat ras daug ir tokių, kurie čia pas mus praeityje yra gyvenę. Ypatingai jiems tos žinutės bus labai žingeidžios ir įdomios dėl to, kad ir vėl prisimins mūsų miestelį pasitatyta ant septinių kalnų, mūsų taip mažą burelį lietuvių, mūsų kulturišką budrumą, mūsų vargus ir bėdas ir mūsų fizinį trisą didžiausį medžio kreslų išdirbystės dirptuvėse.

Regis, būtų labai pavyzdingas darbas, kad kiekvienas skaitytojas turėtų sau už pareigą nors retkarčiais žinutę į savo laikraštį parašyti; pasirodyti su savo plunksnos gabumais aprašinėjant iš mūsų gyvenimo tikrus atsitikimus—vaizdelius, kurių kaip kiekvienas iš mūsų žinom niekados netruksta.

Džiaugsmas, Pašaipa Ir Satyra

Nevisi ir nevisados mes galime pasidžiaugti kitoms lietuvių kolonijoms apie savo, savo brolių ir sesučių pavyzdingus darbus dėlto, kad iš mūsų labai retai kataras sau pasirenka akademišką idėją. Be jokios abejonės, pasirodo, kad lietuvis mylįs labiausiai ramų tinginio gyvenimą vietoj sunkaus mokslo srityse profesijų, makanzimo arba amatininko. Lig tai jis nesugeba su-

didžiausį medžio kreslų išdirbystės dirptuvėse.

Regis, būtų labai pavyzdingas darbas, kad kiekvienas skaitytojas turėtų sau už pareigą nors retkarčiais žinutę į savo laikraštį parašyti; pasirodyti su savo plunksnos gabumais aprašinėjant iš mūsų gyvenimo tikrus atsitikimus—vaizdelius, kurių kaip kiekvienas iš mūsų žinom niekados netruksta.

Džiaugsmas, Pašaipa Ir Satyra

Nevisi ir nevisados mes galime pasidžiaugti kitoms lietuvių kolonijoms apie savo, savo brolių ir sesučių pavyzdingus darbus dėlto, kad iš mūsų labai retai kataras sau pasirenka akademišką idėją. Be jokios abejonės, pasirodo, kad lietuvis mylįs labiausiai ramų tinginio gyvenimą vietoj sunkaus mokslo srityse profesijų, makanzimo arba amatininko. Lig tai jis nesugeba su-

prasti tikrą reikšmę pažangesnio gyvenimo arba susipratęs visai nepaiso ateinančio sunkaus rytojaus. Tokiam daug lengviau yra plastytis nelaimių prasčiausiuose verpetuose. Be bandydamos prigrirdyti savo vargus svaigalų stikle, pats nepasijunta, kaip prasižengia, sulaužo civilizuos tos žmonijos dorybės įstatymus ir tuomi užsitraukia ant savęs kaimynų pašaipą ir laikraščių žinutėse satyrišką pajuoką. Nors jis labai mylįs kitą pajuokti, bet jeigu ant jo kas ką teisingai pasako, kiek tai krakadilio ašarų jis išpila stengdamas save pasiteisinti. Jeigu tu taip mylįs kitą pajuokti, pajuoką ant savęs priimk kaip tikrą svečią. Aš patariu rašyti daugiau korespondencijų.

50 Metų Tam Atgal

Klausant pasakojimus seniausių gyventojų iš mūsų burelio, kurs tiktai siekia suvirš septynius šimtus su

visais mažais vaikais, čia pirmutinis lietuvis atsirado apie 50 metų tam atgal. Čia augusių jau yra vaikai užaugę ir apsivedę tankiausia su svetimtaučiais, kurių šeimynose jau lietuvių kalba sau vietos neberanda. Tame ir gludi juodžiausia smėkla mūsų tautos išau-tėjimo, kuri kas metais vis giliau ir giliau skverbiasi į mūsų lietuvių mylinčių gyvenimą.

Pirmutiniai susirinkimai viešai pasirodė sekmadieniais po pietų ant Greenwood kalno paunksnėj gražaus miško, susėdant visiems ant žalios pievos. Lig tai Paltanavičiaus Ameriko Lietuvos žmogus po medžių, kurs mums tiek daug gražių pamokinančių prakalbų yra pasakęs. Taip ir čia studentai iš Lietuvos atvažiavę nevienas prakalbas pasakė, mums išdėstė savo idealus ir siekius, visados patardami siekti pažangesnio, turingesnio ateity gyvenimo.

Mėnulius

NAUJOS ANGLIJOS BALTIKOS AMERIKOS DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Baltikos Amerikos draugijos susirinkimas sušauktas penktadienio vakare, kovo 25-tą, 7:30 val. vak., Tarptautiniame Institute, 190 Beacon gatvės, Boston, Mass.

Baltikos Amerikos draugija apsvarstė svarbių direktoriai patys negalėjo aptarti. Tarp svarbesnių reikalų buvo sekantieji: (1) įsteigimas dr-jos išvietintų ypatų komiteto ir reikalavimas, idant DP Komisija Washingtone pripažintų Baltikos Amerikos draugiją kaipo savanorę agenturą pagelbėti išvietintiems; (2) paruošimas tinkamo atsa-

kymo į Nussbaumo parašytą žinią kritikuojančią Baltikos pabėgėlius esančius Vokietijoje; (3) iš Švedijoje spausdinamo "Baltic Review" žurnalo pranešimai su svarbiom informacijom Baltikos Amerikos draugijos nariams; (4) Tarptautinio Instituto stovis Bostone; (5) įvairių komitetų raportai; (6) naujų direktorių perstatymas.

Po susirinkimo Ona Ivaškienė su savo Lietuvių Tautišku Šokių grupe išpildė įdomią programą. Paskui seke pasikalbėjimai ir užkandžiai.

Bernice P. Cleveland,
Pirmininkė

BORUCH REIKALAUJA REMTI PREZIDENTĄ TRUMANĄ

Washington. — Bernard M. Boruch, kuris buvo patarėju keliems prezidentams, pasakė kalbą Suvienytų Valstijų Mayorų Konferencijoje ir pareiškė, kad Prezidentas Trumanas užima pačią sunkiausią vietą, kurią kada nors bet kuris prezidentas turėjo. Jo vieta yra net sunkesnė už George Washington ir Abraham Lincoln.

Savo kalboje Baruch reikalavo mayorus, kad jie, neatsižvelgiant į partijas, visi remtų Prezidento Trumano pastangas del taikos ar karo.

Jau bemaž keturi metai sako jis, kai pasibaigė karas su Vokietija ir Japonija, tačiau taikos nebėra. Dargi vis aiškesni darosi grasinimai naujam karui. Daug pastangų pašvenčiama "Šaltajam Karui" ir kaip ilgai reikės tai daryti nėra aišku. Tai daroma delto, kad esame pasaulinio alarmo stovyje.

Baruch sako, kad šiuo metu, kai bedarbių skaičius

didėja, o pragyvenimo išlaidos vis dar tokios pat aukštos, tai ypatingai paliečia mayorus del krašto ateities, siekiant nutarimų del taikos.

Visos kalbos, ar pastangos apie įmonių laisvę, ar planingą ukį šiuo metu yra bergždžios, nes dar nevisi taikos faktoriai valdžios nuspręsti.

Jis pataria mayorams atidėti visus savo projektus, kurie gali būti atidėti ir pasilaikyti dalį savo energijos rezerve, tol kol visi sprendimai bus padaryti del taikos. Jeigu iškiltų karas, turime būti pasiruošę visi atlikti savo pareigą. Neturime bijoti dabarties ar ateities, jei mes busime stiprūs militariniai, ekonominiai ir dvasiniai.

Ką-tik išėjo iš Spaudos Nauja Knyga LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

Išleido Lietuvai Vaduoti Sąjunga TOMAS I-MAS

Parašė AUDRUNAS ir SVYRIUS, 1946 m.

su Lietuvos žemėlapių ir 12 iliustracijų

312 puslapių — Kaina \$3.00

Pinigus ar čekius siųskite šiuo adresu —

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street Worcester, Mass.

Žodynas

399 puslapių... Kaina \$3.25.

AMERIKOS LIETUVIS
 The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
 Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: in U.S.	\$3.00	In Foreign Countries	\$4.00
Two Years Subscription	\$5.00	Two Years Subscription	\$6.00
One Half Year	\$2.00	One Half Year	\$2.50

Single Copies 8 cents
 Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleina šeštadieniais, leidėjas Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V.	\$3.00	Užsieniuose — Kanadoje	\$4.00
Dviem Metam	\$5.00	Dviem Metam	\$6.00
Pusei Metų	\$2.00	Pusei Metų	\$2.50

Prenumeratos pradžia skaitomi nuo užsirašymo dienos. Prenumeratūrai turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 23, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

DIENOS SUKURIUOSE

Žmogus nori viską žinoti. Savo planus slėpdama, Maskva skatina žmonijos dėmesį. Štai kodėl visada visur daugiau spėliojama apie diktatūros tariamus užsimojimus, negu apie demokratijos pažangą ir tikrus nuveikimus. Pasidaro įspūdis, it Maskva būtų svarbesnis dalykas pasaulyje, negu žmonija.

Pamirštama, kad kiek penki tūkstančių metų žmonijos istorijoje diktatūrų buta, jos visos žlugo, dažnai nieko naudingo nepalikdamos.

Nėra abejojimo, taip Stalinas, taip jo pakalikai šitą gerai žino. Gruodyje, Stalinui sueis 70 metų. Mirtis jam ne už kalno. Leninui mirus, buvo daug kovos, be skaičiaus valymai, deportavimai ir kraujo praliejimai, kol Stalinas įsiriogino Lenino vieton, nustumdamas Trockį ir kitus "demokratiškesnius" (jei juos taip vadinti galima) bolševikus.

Kokios kovos įvyks, Stalinui mirus? Piliiečių gerbijamos konstitucijos Sovietijos jau nėra. Niekas įstatymų negerbia ir nepaiso. Viską valdo policijos sauvale.

Diktatorius gabių žmonių nemėgsta. Šitą pagrindinę diktatūros savybę jau pastebėjo senovės graikų rašytojai: filosofas Plato, biografas Blutarkas, ir kiti. Stalinas ne išimtis. Jo pakalikai jam ne vyras, ar žmonės, bet politinės mašinos guzikučiai ir knyptukai. Todėl, jam mirus, politbiure nesiras gabių žmonių, mirusio diktatoriaus batais avėti.

Demokratija gi, kaip paprastai, visur stiprėja. Marshallo planas veikia, Italija ir Prancija ne komunistų rankose, pasirašyta Atlanto apsigynimo sutartis ir einama panašią sutartį sudaryti Azijai. Laukiama krizė Amerikoje ne ateina.

Maskvos diktaturai netrukus teks staiga išspręsti svarbių ir pagrindinių klausimų. Stalinui mirus ir iš pupų nevarytiniams Pilypams jo suolan susėdus, kas ir kaip tokius sprendimus darys?

Diktatoriaus kepure apsimovęs, Leninas gavino save viltimi, buk pasaulyje įvyks proletarinė revoliucija, kuri ir atsilikusių Rusiją kulturon išvežė. Jo viltis be vaisiaus nudžiuvo.

Stalinas nusilenkė gyvenimo faktams ir Sovietija tapo nuo pasaulio atstumtoji mergelė. Jis sugalvojo sa-

vuosius penėti viltimi, buk galima socializmą viename krašte (reiskia, ir atsilikusioje nuo pasaulio Rusijoje) įkūnyti. Sako, rusai pavysija Amer. ir diktatoriškai gyvenens ramiame demokratiškos pasaulyje.

Stalinas dirbo visomis spēkomis šitą idėją įkūnyti. Gyvenimas jį pralenkė. Angliją ir Skandinaviją valdo socialistai. Kinijoje kyla stipri vietos komunistų valdžia. Stalino pažiūra, buk Maskva esanti naujosios santvarkos Roma, o jis jos neklaidingasis popiežius, jau paseno ir gyvenimo faktams nebeatatinka.

Skaudžiausį šiai idėjai smugį sudavė Jugoslavijos Tito. Tai, nelyginant, Luterio, sukilimas prieš Šv. Tėvą. Tito, toks pats žūlus ir įsitikinęs komunistas kaip Stalinas, neša gaivalingesnę idėją, turinčią šiokių tokių giminingumo ryšių su Vakarų civilizacijos pažūromis. Jis sako, komunistinės valstybės privalancios gyventi kaip brolis su broliu lygios, o ne kaip caras ir pavaldiniai.

Maskvai, kuri tepazįsta tik neklaidingo caro ir paklusnių pavaldinių tradiciją, aišku, ši Tito idėja ne košerna. Gyvenimas Staliną veik varu verčia ką nors daryti su Tito "klaidotikyste". Tito turi būti sunaikintas.

Štai kodėl Europoje plinta gandai, buk veik visi komisarų pasikeitimai Maskvoje turi tikslo paruošti Stalino rykštę Titui. Gali būti, bus prieita net karo žygių.

Tačiau, ir pačioje Sovietijoje ne viskas ramu. Be klausimo, kas atsisės Stalinon vieton, stovi žmonių skurdo ir vergijos klausimas. Praėjusiais metais diktatura skaudžiai nuplaukė visą eilę žymių rašytojų, poetų, mokslininkų, kompozitorių, literatūros kritikų ir perkilnojo keletą augščių karininkų (pavyzdžiui, tylu apie maršalą Zukovą). Ką tas reiskia? Toli iš kelio neišeitumėn, jei sakytumėn—tas barimas rodo, kad Sovietų Sąjungoj randasi inteligentų, kuriems Stalinon sukurtasis policinis režimas jau įgrįšęs. Prie jų tenka priskaityti ir tuos Ivanus, kurie karo metu pamatė Vakarų Civilizacijos gyvenimą. Šie visi jau nepasitenkina komunistų diktatūros pasakomis apie rondoną rojų ir jau jie abejoja apie gerumą tos kuno ir sielos vergijos, kurią Stalinas užkūrė.

Tokiais tai keliais—iš oro

Philadelphijos Lietuvių Delegacija Su Min. V. Sidzikausku Pas Miesto Mayorą

Š. m. vasario mėn. 28 d. bos pirm. min. V. Sidzikausku, Philadelphijos miesto galva Mayor Bernard Samuel, priėmė pas save atvykusią Philadelphiją Vykd. Tary-

Bernard Samuel, min. V. Sidzikauskas, adv. G. S. Cheleden, stovint: A. Kavaliauskienė, J. Kavaliauskas, G. Roman - Romanauskienė, C. Roman - Romanskas, adv. S. Mankas, J. Svedas, kun. I. Valančiunas, A. Chabatorienė (vos teis. John Boyle, V. la, H. E. Vainiuniškis, Cheledenienė. Ta min. V. Sidzikauska rašė i Philadelphijės svečių knyga.

Petras Tolimas

VOKIETIJOJE I TREMTINIŲ DURIS BELDŽIASI BADAS

Karui pasibaigus, 1945 metų gegužės mėnesyje, prasidėjo Vokietijon patekusių lietuvių grupavimas i kruvelas. Jau liepos mėnesyje, okupacinės valdžios pro pirštus žiūrėjo, jei kuris tremtinys, pagal reikalą, ima ir šauna kur i kitą zoną, susijungia su savo giminėmis, artimaisiais. Pasakum, USA ir Anglų zonos užsiskleidė "geležine siena" ir nei kiek neprasčiau, už dėdė Juozą, neįsileido pas save, nors ant kelių atsilaukęs maldauk. Teko savo gyvenimą stabilizuoti. Bet kadangi kitiems iš karto susijungti nepavyko, tad atsitiko taip, kad vyras Amerikiečių zonoje, o vaikai pas anglus kur lageryje, o motina—prancūzų globoje.

Kaip susitarę, globojo visi trys Vakarų zonų valdovai, nieko prikišti negalima. Jie puikiai žinojo, kad tremtiniai karo metu smarkiai buvo išbadėję, nedarukę, tad davė ne tik kiek kam tilpo, bet ir liko. Prasidėjo susirašinėjimas su giminėmis, atsirado geraširdžiai lietuviai, senai gyvenantieji Amerikoje, ir pagal tradiciją, ėmė savo brolius, seseris ir gimines, pagaliau pažįstamus ir nepažįstamus šelpti. Reikia pasakyti, tremtiniai tuo laiku galėjo ne tik alsuoti, bet nekurie pirmą kartą taip užgyveno, kaip niekada.

Metai slinko po metų. Atsikando po truputį ir geraširdžiai giminės, sumažino pakėtelių skaičių, dole-

Tito idėjos apie komunistinių valstybių lygybę, o iš vidaus Sovietijos piliiečių troškimas laisvės — diktaturai ateina mirties kryžius. Stalino mirtis viską pagreitins. Tada ir Lietuvai atsidadys skaitesnės prošvaistės laisvė atgauti.

Vyt. Širvydas

DM bus išleisti! Kas iki tol nedirbo iš tremtinių, ėmėsi tytom dairytis darbo. Oho! Nors vokietis ir labai tvarkingas, pagal darbo potvarkius gali priversti dirbti kiekvieną, kaip tai darė karo metu, tačiau dabar tremtiniams visų darboviečių durys užsidarė. Buvo laimingesni, kurie prie valiuotos reformą dirbo vokiečių įmonėse, tie sau gavo savaitinę ar mėnesinę algą ir džiaugėsi. Dar geriau turėjo IRO tarnautojai, gaudami nemažas algas ir oficialius priedus natūra. Kaip ir kiekvienas džiaugsmas, ilgai tęstis negali, taip ir šių tautiečių —dirbusių įmonėse ir IRO tarnautojų, neilgai truko. Vokiečiai atlaido visus po truputį, kad nesukelti triukšmo, rasdami pateisinamą jį priežastį ir IRO įstaiga, ėmė smarkiai siaurinti etatus.

Žodžiu, visi beveik pateko bėdon. Na, griebėsi likviduoti susidariusį šioki tokį garderobą, dėl kurio įsigyjimo nepaprastai džiaugėsi, esą, būtų užtekę kitiems metams net keliems. Nuo reformos praėjo jau beveik metai. Tremtiniai dieną naktį galvojo, kaip išsiversti, kad išlaikyti sveikatą, kad ir patiems bent gyvybei palaikyti nusipirkti maisto. Toji graži pasaka, kad IRO aprupina maistu, tai tik lašas juroje. Žmogus iš to gyventi niekada negali, tos apskaičiuotos kolorijos, tai gal tik ant popieros, bet ne tikrovėje. O pagaliau, ar jau taip dide-

lės normos paskiriamas paskutinių dienų paskutinių laiškų, matyti, kad niai verčiami dirbti ir mokėti už maistą, o išsiškai paliogeliai, gauna pinigų tai apsimokėti. Visas tas aprūpinimas nustojo bent kokios mės. Žmogus nei mirė, gyventi jau nebegalėsiog iš proto varo laisakai, kuriuos puikiai lima suprasti ir jie yri, o mes, čia Venezojai, gaudami nemažas algas ir oficialius priedus natūra. Kaip ir kiekvienas džiaugsmas, ilgai tęstis negali, taip ir šių tautiečių —dirbusių įmonėse ir IRO tarnautojų, neilgai truko. Vokiečiai atlaido visus po truputį, kad nesukelti triukšmo, rasdami pateisinamą jį priežastį ir IRO įstaiga, ėmė smarkiai siaurinti etatus.

kaip niekada.

ANGLISKAI-LIETUVISKAS — ir — LIETUVISKAI-ANGLISKAS ŽODYNAS

Spausdintas Londone, Kaina \$6.00, su prisiuntimu \$6.50
 Vidutinio dydžio — Audeklinuose Viršeliuose
Antras, Didysis Lallo Žodynas
 Kaina \$12.00, su prisiuntimu \$12.50
 Užsakymus Siųskite Pinigais ar Money Order šiuo adresu:
AMERIKOS LIETUVIS
 14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

Šis I
 45 m. sį
 Kaune
 Su di
 nių ar d
 atgabent
 D įstaig
 gatvėje
 su sarg
 pasisukti
 pradėjo
 ir man
 linojau,
 mane,
 apipuolė
 du bu
 as vyr.
 labai žia
 Koliador
 vairy d
 mirno ir
 "bandit
 nus vadir
 juos nei
 to dar du
 genas ke
 su grum
 ai šėsi.
 atsakyr
 Vyr. I
 jo man
 ra. Sverc
 ra i sien
 ymą nuc
 ngio pris
 it nespėj
 tuomet i
 antas ir
 ginės svi
 patinių
 jo. Pastiu
 šios seer
 is nau.
 tonas Bul
 ro toks i
 tonas Bul
 is stalo i
 bėjes prie
 ad sakycia
 i mane,
 adėjo ska
 ya. . . Pa
 ir nekal
 atstra
 tonas ir k
 Prasiidėjo
 one žeidit
 prostutu
 ai skan
 sunku
 taip pat dar stovime
 džiaiu,
 naudaviau
 rdinti. I
 bodo, ma
 tai buvo i
 torius, be
 tetes, api
 labėti net
 buvo pilna
 vrietės kv
 vokiančios
 niausio rubo, nes
 žymėjusiais
 taip jį naikina, kad
 ži tardo
 n a e.
 raugus ir
 nau didžia
 i skausm
 vilginsiu i
 yrinėjo n
 ar kitus t
 paimuose
 užuojautą
 Atėjo r
 ant purvi
 ni pamet
 dau sėdėt
 tyneje es
 durnaktį
 tardyti.
 gyvenieji
 joki klaus
 atsakymą
 jas—žyda
 bėges pri
 va, o pas
 kanko es
 amaugi.
 kartoti v
 ma—neži
 kiekvieną
 amų aud
 griebėsi
 savo auk
 ausilinkė
 kitais, ku
 lariant,
 žodžiais,
 girdėjusi
 tot nesi

Partizanų Surašytos Lietuvos Gyvenimo Kronikos

Laisvintiesios Pasakojimas Apie Tardymus

Manim, buvo nubaustas. Ateityje jo niekad nepalikdavo vieno su manim.

Dieną kvietė tardyti ir mano bendrakančius kai kurios vyrus. Jie visi grįždavo išvargę ir sverdėdami. Aš pradėjau stebėti aplinką, norėdama patirti, su kuo turiu reikalą. Pastebėjau, kad tarp suimtųjų maišosi ir neaiškios išvaizdos tipai. Tie vis stengdavosi kitus įtraukti į bendrą kalbą apie savo ir jų nusikaltimus.

Tų tipelių kalbinama, daviau suprasti, kad numanau, kas jie per vieni. Stebėdama juos pamaciau, kad nebuvo tardytojui iš vietoje, tuojau prašosi ten ir abu tipeliai. Grįžta negreit. Pastebėjau taip pat, kad vienu ir tuo pačiu laiku jiems atneša ta pati moteris skanias ir šiltus pietus. Laisvu laiku kažką įtartainai kalbasi. Vieną kitą jų pokalbį pasisekė nugirsti ir mano įtarimas pasitvirtino — jie buvo NKVD šnipai. Daviau tai pajusti ir kitiems, kad pasisaugotų. Lindynėje radosi tylu. Tipai pasijuto esą išskirti. Ir po trumpo laiko juos iš lindynės išvedė. Galėjome ramiai atsikvėpti, bet neilgam, nes tuoj įleido kažkokį įtartinos išvaizdos čigoną šis, dėdamasis girtas, tuoj užmigo netoli manęs. Buvo aišku, kad ir šis tik dedasi nekaltas, dedasi miegas. Neilgai ir jis buvo pas mus. Po kelių valandų iš kameros buvo išgabentas ir trečias šnipas.

Praėjo trys paros, ir mane vėl išvedė tardyti. Tardymą pradėjo vėl kapitonas Bulchin. Pasisodino prieš save ir liepė nejudant atsikvėpti ir jo klausimus. Kol klausė biografinių žinių, visas ėjo patenkintam, bet priėjus prie mano kaltinimų, vėl prasidėjo ankstyvėni koliojimai ir pludimai. Taip truko tris dienas ir tris naktis. Tardytojai vis keitėsi, o aš vis privalėjau sėdėti nejudėdama: trys paros be poilsio, be miego be maisto. Galva pradėjo užti, akys mirgėjo kažkokios raitilai, ausyse cypė. Paskutines įėgas sukaupti galvojau, ką turiu sakyti, ir stengiausi visa, ką žinojau, vyti tolyn, kad sąmonei mažėjant, nepasakytiau to, ką sąmoningai slepiu.

Trečią tardymo naktį pastatė viduryje kambario ir liepė tiesiai nejudant stovėti. Tačiau man jau truko jėgų ir pradėjau svirduliuoti. Atėję du nuolatiniai tardytojai kapitonas Bulchin ir vyr. leitenantas (pavarė vardės neatsimenu) pradėjo mane stumdyti ir šonus, spardyti kojomis mano blauzdas, pusti dumus į veidą ir tiesiai į burną. Jėgos, jaučiau, pamažu seko, o tardytojai vis reikalavo sakyti tiesą. Nieko neišgaudami įsakė parengti kankinimų kambarą ir pradėjo gėdėdamiesi pasakoti, kaip jie mane nuogai išrensią ir liepsią mongolui daryti su manim, ką tik tas panorėsiąs. Aš nieko neatsakiau, tik leidau suprasti, kad busimi kankinimai manęs neįaudina. Kankinti nevedė, bet įsakė parengti mašiną ir sakė vešią sušaudyti, jei aš nesakysianti tiesos. Leido pusę valandos apsigalvoti, o tardytojai be atvangos svaigino mane dumiais ir nuolatiniais keiksmais ir spardymais. Po pusvalandžio privažiavo prie durų mašina, ir vėl paklausė mane, ar aš jau apsigalvojusi. Atsakymo nebuvo. Tuomet nuvedė į mašiną, ir du tardytojai atsisėdė šalia iš abiejų pusių. Dvasioje sutikau su viskuo, tik galėjau, kad permaža padariau savo mirėčiai pateisinti. Mašina ilgai važiuavo ir sustojo prie tų pačių durų. Mane vos pajėgė paeiti vėl nuvedė į tą pačią tardymo kambarą ir paliko tarp penkių sargybinių. Už stalo miegojo kapitonas. Po išgyventų įspūdžių neužmigau, nors buvau nuo suėmimo dienos dar nemigusi. Rytojas diena, gražino vėl atgal į mano landynę. Taip pasibaigė pirmoji tardymo dalis.

Antroji dalis prasidėjo piršlybomis. Tardytojai (tur but, už mano pinigų, kuriuos atėme per kratą) nupirko svaigalų ir pradėjo girtuokliauti, versdami mane kartu gerti. Prie stikluoko dėjosi esą labai švelnus ir mandagus. Citavo ištraukas iš partizaninių dainų, stebėdamai, kokį įspūdį jos man padarys. Gyrė mano grožį, išmintį ir kantrybę — negalėjo kompli-

mentų. Dėjosi esą geriausi draugai, apgailėstavo buvusius nemalonumus ir prašė pamiršti, kaip buvusius nesusiipratimus. Tokiai damai kaip aš esą dera tik apie meilę ir grožį kalbėti. Staiga "sugedo" elektrai, ir vienas budelių bandė atvirai įrodyti savo meilę, bet nepavykus, leido grįžti į landynę. Kitą dieną piršosi kiti ir net baigiant majoru. Piršlyboms nepavykus, paliko mane vieną atskiroje kameroje ir leido pailsėti. Nuolat atsiūsdavo vieną kitą šnipą, tariamąjį suimtąjį pasikalbėti su manim. Perėjo eilė įvairių tipų. Jie žiūrėjo į mane, aš į juos. Vieni kitus gerai išžiūrėjom ir ligi šiol, ačiū Dievui nestutikom.

Atlikę viską pagal planą numatytą tardymą, po pustrėčios savaitės paleido su sąlyga, kad dirbsiu jų naudai.

1946 m. liepos 2 d. vėl buvau suimta bažnyčioje visai atsitiktinai suimant mano seserį. Šį kartą suėmė Kauno NKGB įstaiga. Čia išgyvenau trumpesnį kancijos laikotarpį neskaitant tų dviejų mėnesių kalėjime. Abi su didžiausia apsauga nugabeno į NKGB bustinę, ir prasidėjo tardymas. Mano akys skaudžiai sumušė mano seserį, jau darydami kratą. Vėliau mudvi išskyrė; kur ją dėjo, aš nežinau. Spėjau, kad karceryje, nes ir man teko ten dvi dienas pabuvoti. Karceris tai maža landynė be langų, be oro, be šviesos. Grindų plotis toks, kad vos galima atsistėti, atsistoti taip pat nėra kur. Pirmą kartą ten patekęs jautiesi žmogus lyg karste. Vėliau perkėlė į kamerą Nr. 13. Langai iki pusiau užmuryti. Vėdinimo jokio, karšta, moterys alpsta.

Naktimis taip pat negalima pasilsėti, nes vyksta tardymai. Vieną naktį ir aš buvau tardoma ir mušama per pečius ge-

ležiniu rimbu, per galvą kumštiniu. Tardytojas, atsisėdęs priešais, arti, kad negalėjau pajudėti, kojomis, apautomis batais, spaudė man kojų kulniukus ir blauzdas, nuo ko ilgai pasiliko randai. Po šių smugių prasidėjo pas mane kraujopludis, visai nusilpau. Po kelių dienų akystatos proga, mačiau savo seserį. Ji jau buvo gyvas lavonas. Veidas baltas kaip lavono, pati vos galėjo svirduliuodama paeiti. Aiškiai matyti, kad buvo smarkiai nukankinta.

Mūsų kameroje buvo mergaitė iš ankščiau suimtųjų visa žaizduota nuo mušimo. Ji pasakojo, kaip ją tik suėmus smarkiai sumušė, o paskiau išnešė be sąmonės į Garliavos rinką ir sviedė tarp esančių partizanų lavonų. Mergaitė atsipeikėjo, tačiau vos nemirė iš baimės. Dar kankinasi nuo žaizdų ir sielvarto dėl kitų suimtųjų — jos tėvo ir brolio. Vėliau per teismą paaiškėjo, kad jos brolis vos gyvas buvo atgabentas į teismą ir nuteistas mirti. Tėvas taip pat su išmuštais dantimis, nukankintas, vos gyvas, nuteistas 10 metų.

Po desimties dienų atsiduriau kalėjime. Čia buvo kiek geriau, nes buvo baigtas tardymas, kuris nedavė jokių įrodymų, o mudvi su seseria išlaikėme smugius. Liaubiausiai nukentėjo sesuo, nes ji visa žinojo apie mane, bet nieko nepasakė. O jiems buvo reikalingi liudininkai. Tačiau ir nerasdami įrodymų nepaleido.

Kalėjime rytą gaudavome duonos apie 350 gr., o duodamos sriubos ir lietuviškos gyvulyus nenorėtų. Gulėjome ant purvinų grindų, kameroje po 50-60 moterų. Buvo ten politinių kalinių, vagikų ir daugiausia recidivisčių rusų moterų, kurios veik visos sirgo vėnerinėm ligom, o reikėjo kartu gulėti ir naudotis bendrais indais. Triukšmas, keiksmas ir neįsvankios dainos lydėjo jų kiekvieną žodį.

Rašiau trumpai, nes per daug skaudus prisiminimai ir per daug fantastiški, kad galima būtų juos visus šiandien ir surašyti. — ELTA.

Mokslo Kampelis

JEI RUSAI RYT PRADETŲ PULTI

EISENHOVERIS PLANUOJA APGINKLUOTI EUROPA

Vašingtonas. — Neseniai paskirtas JAV visų ginklų rušių jungtinio generalinio štabo viršininkas gen. Eisenhoweris šiuo metu ruošia Europos apginklavimo planus. Svarbiausias dėmesys yra nukreipiamas į Vakarų Europos reikalavimą paremti juos kaip tik pačiu kritiškiausiu susiorganizavimo metu, nes tuomet Vakarų Europa viena pati neturėtų tiek jėgos, kad sustabdytų sovietus nuo prisirtinimo prie Atlanto krantų.

NYHT pranešimu, vasario 13 d. civiliniai ir kariniai ekspertai patiekė JAV senatui trumpą Vak. Europos karinės padėties įvertinimą. Pranešime sakoma, jog su sovietais, kurie už savo nugaros turi 250 mil. gyventojų, bus sunku susitvarkyti. Svarbiausias tikslas esąs neleisti rusams užimti Vakarų Europą. Apskritai, planuojant Vak. Europos apginklavimą ir jos gynybą, anot "Newssweek", tenka skaitytis su dviem galimybėmis: greitu ir ne greitai rusų veržimusi į Vakarų. Svarstant pirmąją galimybę, reikia butinai ap-

raštyti, kas galima ar įmanoma būtų padaryti, kad sulaukėtų sovietus. Laikraštis rašo, jog nėra abejonės, kad jei rusai pradėtų žygiuoti, jie netik pasiektų Atlanto krantus, bet atsidurtų ir už kanalo. Tam reikalui jie kiekvienu momentu gali pastatyti pilnai apginkluotų ir maisto atsarga aprūpintų 50 arba 60 divizijų, gi per trumpą laiką jie gali suorganizuoti dar apie 100 divizijų. Tuo tarpu Vakarai priešpastatyti tegali tik vos 7 divizijas (vieną amerikiečių, 1 anglų, 3 prancuzų, 1 olandų ir 1 belgų). Savaiame aišku, jog su tokia pajėga sovietų nei prie Elbės, nei prie Reino sulaukinti nebus galima. Klausimas yra, ar iš viso bus galima bent tiek sovietus sulaukinti, kad galima būtų suspėti suorganizuoti stiprią kariuomenę jiems galutinai sulaukinti.

Svarstant antrąją galimybę, reikėtų suorganizuoti bent 50 ar 60 divizijų armiją, kuri pajėgtų išlaikyti liniją į rytus nuo Reino, kartu ginant Ruhro pramonę. Planuojant tokią armiją sudaryti, reikia butinai apsvairstyti, kiek ir kokios paramos Europai reikia ir kiek apsiginkluoti gali pati Europa. Skirtumą gi, kiek Amerika gali duoti ir kiek Europa reikalinga paramos, nustatys Jung. Amerikos Valstijų kongresas.

LIUDNOS IŠKILMĖS ČIKAGOJ

GIMĖ 1890 M. GEGUZĖS 19 D. MIRĖ 1949 M. KOVO 10 D.

Pereitą šeštadienį, kovo 12, Antano Vanagaičio kunas buvo parvežtas į Chicago. Kovo 13 buvo pašarvotas Petkaus koplyčioje, kur seniau yra buvusi Margučio redakcija.

Per tris dienas minių minios Chicago lietuvių ėjo į koplyčią, paskutinį kartą pažvelgti į Vanagaitį, kuris tiek daug yra įnešęs į Chicago ir visos Amerikos lietuvių gyvenimą.

Laidotuvės įvyko trečiadienį, kovo 16 dieną. Gėdulingos pamaldos buvo laikomos Šv. Panelės Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke. Didžiama susirinkusiųjų bažnyčioje nesutیلpo.

Pamaldas laikė kun. I. Albavičius.

Palaidojo A. Vanagaitį Chicago Šv. Kazimiero kapinėse. Į kapines lydėjo Šv. Pan. Gimimo parapijos klebonas kun. Pašakauskas ir kun. Urba. Kun. Pašakauskas pasakė prie kapo pamokslą.

Į kapines lydėjo taip pat milžiniškos minios žmonių. Skaičiuojama, kad eisenoje buvo per 500 automobilių.

Dar niekad lietuvių laidotuvėse nebuvo tiek daug žmonių ir Chicago lietuvių ligi šiol dar neturėję tokių iškilmingų laidotuvių.

Ir ne veltui, nes retas, kas turi tiek draugų ir mylinciu gerbėjų, kiek jų Amerikoje savo talentu ir maloniū būdu prie savęs pritraukė Antanas Vanagaitis.

Ir gėlių prie karsto buvo tikri kalnai. Jų buvo ne tik nuo Chicagiečių, bet ir visų kolonijų, nes Vanagaičio gerbėjų yra pilna Amerika.

Tarp atvykusių į laidotuves iš toliau buvo Juozas Ališauskas iš Amsterdam, N. Y., vienas iš pirmutinės "Dzimdzi - Drimdzi" grupės dalyvių, drauge su Vanagaičiu apkeičius visą Ameriką. Ks. Struskis iš Brooklyn, N. Y., A. Vanagaičio kompozicijų leidėjas, K. ir O. Karpiai, iš Cleveland, Ohio, muzikas A. Kvedaras, iš Detroit, Mich.

Po laidotuvių artimesnių A. Vanagaičio šeimos draugų burys buvo susirinkę Dariaus - Girėno salėje užkandžio, kur tarėsi, kaip toliau tęsti velionies įsiu- buotus darbus.

Susidarė komitetas paminklui pastatyti, kuris netrukus žada paskelbti savo planus dėl paminklo.

A. Vanagaitis yra palikęs didelį paminklą Amerikos lietuvių širdyse, tad nėra abejojimo, kad Amerikos lietuviai ir regimą paminklą jam pastatys vertą jo darbų, jei tik komitetas energingai ir neatidėliodamas imsis darbo.

Taip netikėtai nustoje mielo Antano Vanagaičio, sustiprinkime pasiryžimą ne tik paminklą jam pastatyti, bet ypač tęsti ir stiprinti veikimą, kuriam takus jis taip gerai yra pramynęs. — "D."

TĖTL, DIKTUOK SKUBIAU, AŠ SPĖJU!

The Speedline CORONA

UZSIMOKA PATI UZ SAVE BILE KURIOJ SEIMYNOJ

Corona mašinėlės atmo- kiau kiek kartų daugiau. Užėkite pas bile pardavė- ją... pamatykite maši- nėlę.

Naujos Po-karinės Rašomos Mašinėlės

AR ŽINOT, KAD... Corona mašinėlės yra geriausias pasauly. Jas daugiau- sia naudoja bizny todėl kad jos yra praktiškiausios. Be jų neapsieina nė valdiškos įstaigos, nė mokyklos. Pabandyk jas ir Tamsta. Mašinėlių kainos įvairios — \$71.55, \$82.15, \$89.57 su taksomis.

Sulig reikalo, uždedam ir lietuviškus akcentus už tą pa- čią kainą. Jei rengiatės rašomąją mašinėlę įsigyti ir sutau- pyti pinigų, prieš perkimą pasitarkite su mumis, mes pa- tarpininkausime. Kreipkitės: AMERIKOS LIETUVIS 4 Vernon Street Worcester, Mass.

atorienė (vos... John Boyle, V... L. E. Vainiuni... edenienė. Ta... V. Sidzikausk... i Philadelphia... večių knyga.

normos paskir... itinių dienų ga... , matyti, kad... 'erčiami dirbti... ti už maistą, o... paliegėliai, k... pinigų tai m... okėti.

s tas aprūpinim... o bent kokios... žmogus nei mir... ti jau nebegal... proto varo... , kuriuos puiki... uprasti ir jie... es, čia Venez... at dar stovime... atos kojos, kuop... jiems padėti... visko netekome... bagažai pas gl... rttlingene, ten... a naikinti žiur... aikščiojame be... rubo, nes... naikina, kad ž... i, kaip palieki...

merikos lietuvi... širdies padėti... pagal pasirink... giminei, ar pati... riš du metus... uri vėl dar... i savo širdį i... o ne už pusm... ar likusiems V... rentiniams, s... ios paramos... simčių—visi... visi baiming... iuri į rytojų, i... jantį bada... dar atsiminti... ntiniai daug... dėl sveikatos... nepraėjo pro... dabar yra be... padėtyje volk... ni, tokie bled... ia.

ISKAS
ISKAS
risiuntimu \$4.50
Viršeliuose
odynas
12.50
der šiuo adresu:
VIS
CESTER, MASS

1949 m. Cenzas

Jung. Valstybių Konstitucija reikalauja, kad oficialus gyventojų suskaitymas turi įvykti kas dešimt metų.

Cenzos svarbiausias tikslas yra įsteigti pagrindą paskyrimui atstovų iš kiekvienos valstijos į Kongresą ir padidinti tiesioginius taksus tarpe valstijų. Nuo pirmos cenzos—1790 metuose—darbas cenzos - darbininkų arba suskaitytojų žymiai sunkesnis. Šiandien netik reikia suskaičiuoti daugiau žmonių, bet įvairiausi socialiniai ir ekonominiai dalykai turi būti užrekorduoti. Ir jau dabar planai svarstomi įvykdyti 1950 m. cenzą.

Su balandžio 1 d., 1950 m. daugiau negu 150,000 darbininkų Jung. Valstybių Cenzos Biuro balados į 40 milijonų butų duris, nuo New Yorko miesto apartamentų iki "Eskimo elgloo" Alaskoj. (gyvenamos vietos padarytos iš ledo) gauti tikrus faktus apie 150,000,000 gyventojų.

Pačiu laiku, šie cenzos darbininkai padengs šešis ir pusę milijonų ukių surinkti vėliausias informacijas apie ukio javus ir praktikas, apie irigaciją ir nušausinimą. Agrikultūros cenzas imtas kas penkiais metais.

Cenzos pareigūnai dabar sprendžia rušis ir skaičių klausimų. Įvairios organizacijos ir asmenys siulo

šimtus klausimų, raportuoja Cenzos Biuras. Biuras padaro galutiną nusprendimą su pagalba techninių patarėjų.

Apart klausimų, Cenzos Biuras ruošia apie 1 milijoną žemėlapių, kurie parodo ribas, gatves, kelius, gyvenamas vietas ir ukus kiekviename iš 200,000 cenzos distriktu. Šie žemėlapiai dabar gaminami.

Sąryšyje su gyventojų suskaitymu svarbiausias darbas yra įtraukimas, organizavimas, išlavinimas ir įrengimus štabo užžiūrėtojų ir cenzos skaitytojų. Nuo 800 iki 900 ofisų jau įsteigta.

1950 m. cenzas bus 17-tas dešimtmetis cenzas Jung. Valstybėse. Pirmas cenzas buvo 1790 m. ir reikėjo atsakyti tik kelis klausimus. Dabar cenzas duoda informacijas apie tautos ekonominius ir socialinius rezursus kaip ir gyventojų skaičių.

Apart dešimtmetinę gyventojų cenzą, Cenzos Biuras dar atsakomas už specializuotas cenzas kitais metais. Tie yra, apart agrikultūros cenzos,—išdirbysčių cenzos (dabar vedama 1947 metams) ir biznio cenzas (kuris įvyks šimet dėl 1948 m.) Butu cenzas gal irgi bus pravestas kartu su 1950 m. kadangi paskutinis įvyko 1940 m. 5966—400 Preparation for the 1950 Census.

PHILADELPHIA, PA.

JUBILIEJUS GRAZIAI PAMINETAS

Sekmadieny, vasario 20 d. Šv. Andriejaus lietuvių parapija šventė 25 metų gyvavimo sukaktį, vienuoliktą val. ryte gražiai išpuoštoje bažnyčioje buvo atlaikytos tam įvykiui iškilmingos pamaldos. Didelė bažnyčia buvo pilna žmonių. Suma atnašavo pats klebonas kun. J. Čepukaitis. Jam asistavo kun. I. Valančius, Šv. Kazimiero parap. klebonas ir kun. dr. V. Martusevičius, Šv. Jurgio parap. klebonas. Taipgi prigelbėjo kun. F. Statkus, kun. L. Pečiukevičius ir kun. Jonas Gibas. Sanktuarijoj klupojo kun. A. Mažukna M. I. C. ir kun. Stan. Raila. Tai iškilmei pritaikinta pamokslą pasakė kun. W. Ješkevičius, S. J. Per sumą gražiai giedoję parapijos choras po vadovyste varg. P. Staniskio. Po sumos prabilo klebonas kun. J. Čepukaitis apie sunkias tvėrimosi parap. pergyventas dienas ir dėkojo parapijiečiams už visakerpią teikiama paramą, iš ko sako galime šiandieną pasidžiaugti švėdami 25 m. jubiliejų. Po to perskaitė laišką nuo Švento Tėvo. Suteikė Šv. Tėvo palaiminimą Šv. Andriejaus parapijiečiams, ir visiems kurie dalyvavo jubiliejaus pamaldose.

Tą pačią dieną 6-tą val. vak. "Armory" svetainėje įvyko Šv. Andriejaus parap. jubiliejinis benkietas. Parapijiečių ir svečių suėjo virš 600 ypatų. Prieš valgant maldą atkalbėjo kun. dr. V. Martusevičius. Sugiedotas Amerikos Himnas. Po skanių valgių pradėtas kalbų, sveikinimų ir dainų programos. Vėdėju buvo humoru nusiteikęs kun. J. G. Bagdonas. Jis tarpais pripasakojo įvairių juokų. Publika juokų pasakas mylėjo. Pirmas kalbėjo angliškai teisėjas Hon. John A. Boyle. Jis kaip senas lietuvių draugas dėkojo už pakvietimą į jubiliejinį benkieta, sveikinimo kleboną ir parapijiečius, gyrė lietuvius, kaip geras katalikus ir gerus piliečius; linkėjo visiems laimingai sulaukti ir aukštinio jubiliejaus. Choras sudainavo "Jaunimo Giesmę" ir solistė Ona Urbonaitė — "Kur bakažė samanta". Sekantis ilgesne, turinges-

ne kalba lietuviškai pasakė gerb. svečias prelatas J. Balkunas, apie lietuvių katalikų ir jų įstaigų klestėjimą Amerikoje su statistinėmis skaitlinėmis, priparodymais. Jubiliejaus progą sveikino parapijiečius ir musų dvasios vadus ir linkėjo nuo Dievo dar didesnes sekmes glaudžiau darbuotis del tikėjimo ir lietuviystės. Po to choras sudainavo "Ar tu žinai mano broli". Panelės S. Baltadonytė ir M. Varvuolytė dueta "Aš Marytė". Ir vėl choras "Plaukia Nemunėlis". Solistas F. Tamulis sudainavo "O kas". Visi atliko savo užduotis kuopukliausiai. Publika gausiai plojo. Po to kalbėjo klebonas kun. J. Čepukaitis. Susijaudinęs, trumpais žodžiais perbėgo pergyventą parapijos istoriją, ir širdingai dėkojo visiems bendraj parapijiečiams už surengimą šios malonios Jubiliejinės dienos. Taipgi dėkojo gerb. kalbėtojams, iš arti ir iš toli atsilankiusiems svečiams svetiškiamis ir kunigams ir visiems parapijiečiams, kuomi nors darbu ar auka prisidėjusiems, kad padarius šią istorinę pramogą sekminga. Dar dėkojo ponams Bračkams (Brook's Bakery) už padovanotą didelį tortą—cake del jubiliejaus benkieta. Taipgi dėkojo už gražių gėlių dežę—bakso, kurią įteikė klebonui nuo parapijiečių su sveikinimų žodžiais, kuriuos gražiai atpasakojo Šv. Andriejaus parap. mokyklos mokinė Steila Venokutė. Klebonui užbaigus padėkos žodžius, kun. I. Valančius sukalbėjo "Sveika Marija". Po to choras su visa publika užbaigė su Lietuvos Himnu. Ir po to įvyko šokiai, pasilinksminimai, pasišnekučiavimai iki vėlumos.

Prie kalbėtojų ir garbės svečių stalo dalyvavo šios ypatos: Kun. J. G. Čepukaitis, Teisėjas ir Mrs. Hon. John A. Boyle, Prel. Jonas Balkunas, kun. dr. V. Martusevičius, Hon. John McCormack, kun. I. Valančius, Mr. ir Mrs. A. Kanin, Mr. Edmund Kanin, Mr. ir Mrs. C. J. Roman, Capt. J. Tyrell, Mr. ir Mrs. John White, Mr. ir Mrs. M. Hardiman, kun. P. Mockus, kun. C. Clevence, Dr. ir Mrs. F. Sugint, Adv. ir Mrs. C. Chelenden, kun. dr. B. Shimkus, adv. ir Mrs. Chas. Bradley, Mr. ir Mrs. Wm. Paschall, Mr. Wm. Dapšis, Miss Lillian Dapšis, adv.

SV. KAZIMIERO AKADEMIJOS STUDENTĖS IŠPILDO TAUTISKĄ ŠOKĮ "KEPURINĖ" PER MARGUČIO BENKIETĄ

MARGUČIO MINEJIMAS VAS. 16, CHICAGOPE

Švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės, šventę — vasario 16, Margutis jau eilę metų rengia tos šventės iškilmingą paminėjimą ir savo tradicinį metinį benkieta. Ir šiemet, vasario 13 dieną puošniuose Horison Hotel patalpose įvyko Margučio parengimas. Tokie parengimai sudaro lietuviams garbę, išskeldami jų kultūrinį lygį greta kitų kultūrinų tautų. Lankytojų, kaip ir visada, pilna buvo tame parengime.

Kiekvienais metais Margučio parengimai, kurių programą rupestingai pa-

ruošia kompozitorius A. Vanagaitis, o jam aktyviai talkininkauja adv. A. Olis, yra visuomet skirtingi. Šiemet dalyvius nustebino scenos papuošimas, kurių meistriškai išdekoravo dailininkas K. Varnelis, neseniai atvykęs iš Vokietijos. Scenos priekyje buvo atvaizduoti Vilniaus vartai (baroko stiliaus), už kurių matėsi Vilniaus vaizdai — Gedimino pilies bokštas, Katedra, Šv. Jono bažnyčia ir kt.

Ziurovus ypatingai patraukė grakšti Elena Čiurprogramą rupestingai pa-

kiais, kuriais ji žavėjo dalyvius, susilaukdama jų didelio pritarimo.

Taipogi gražiai pasirodė ir Šv. Kazimiero Akademijos auklėtinių šokėjų ansamblis, kuris išpildė keletą tautiškų šokių. Mergaičių ansamblį paruošė G. Gudauskienė.

Koncertinę dalį išpildė dainininkai O. Biežienė, Al. Kirstukaitė, Juozas Bražys, Algirdas Brazis ir J. Urbonas. Art. Stasys Pilka padeklamavo "Drambliokojos" ir kt. eilėraščius.

Margučio parengimas tikrai praėjo jaukioje lietuviškoji nuotaikoje. Kad daugiau tokių kultūrinų parengimų.

CHICAGO, ILL.

Antano Vanagaičio Mirtis, Didelis Smugis Lietuviams

Pasklidus žiniai apie A. Vanagaičio mirtį, tarp Chicago lietuvių buvo didelis nusiminimas.

Vanagaitis buvo gabus muzikas, teatro vedėjas ir lošejas. Nė vienas tiek nepakėlė lietuvių meną Chicagoje, kaip nabašninkas Vanagaitis.

Jo parengimai budavo su geriais programais, sveikoturinio pajaukimais iš lietuvių politikierių.

Kuomet Pijus Grigaitis su savo šaika sugriovė Naujienų bendrovę ir lietuvių socialistų kuopas Chicagoje, tas sustabdė lietuvių kultūros veiklą Chicagoje. Pijaus Grigaičio biurokratizmas nuvedė veiklius lietuvius į komunistų eiles. Jeigu ne Grigaičio biurokratizmas, komunistai jokiū būdu nebutų galėję įsteigti savo dienraštį Chicagoje.

Po A. Vanagaičio mirėčiai, P. Grigaitis savo įprastu

nachališkumu pareiškė, kuomet Vanagaitis apskundė Naujienas ir Vanagaitis laimėjo. Tai girdi Naujienos apeliacijos teisme laimėjo ir dar teismas pagyres Naujienas už kritikavimą mažos vertės muzikos. Grigaitis meluoja ir nerausta apie minėtą teismo nuosprendį. Byla buvo pasiteisėją David.

Teismo eigoje, P. Grigaitis tiksliai sudarkė A. Vanagaičio muzikos rekordą. Tą čirškentį rekordą pastatė prieš jury darodymui, jog Vanagaičio muzika yra mažos vertės. Teisėjas David atėmė bylą nuo jury, išnešė savo nuosprendį, kad Naujienos turi užmokėti Vanagaičiui \$500.

Naujienų advokatas pasinaudodamas progą, kad teisėjas David neturi legalios galės atimti bylą nuo Jury ir išnešti savo nuosprendį, padavė bylą į apeliacijos teismą. Apeliacijos teismas atmetė teisėjo David nuosprendį, kad teisė-

jas neturi atimti bylą. Apeliacijos pareiškė, kad A. Vanagaitis gali savo bylą laimėti. Tačiau Vanagaitis neatnaujino deliktus nuostoliai bus didesni moralė pergalė.

Kuomet P. Grigaitis kad teismas pagyres jienas už šmeižimą gaičio muzikos, pažemina apeliaciją. Kuomet Grigaitis kalba, pasirodo, kad neturi nuovokos apeliacijos teismo nuos-

Tai Buvo Vanagaitis, Prikelė Iš Miego

Kultūrinę Vėlavą Chicagoje

Kuomet P. Grigaitis dojos iš Vanagaičio gimų, Naujienos rašė Euro A. Vanagaitis esąs le "Shekspyras". Sakė A. Vanagaitis dirbt Amerikonų publikos, butų pagerbtas ir iš-

tas. Kuomet dirba tuvių mažos tautos apie jį niekas nežino. Naujienos tol gyre štinio Vanagaičio lošimus, kolei Naujienos davėsi ti. Kaip tik A. Vanagaitis pasitraukė, kad jį neišnaudotų, Grigaitis įprastu nachališkumu pradėjo šmeižti Vanagaičio. Kas privertė A. Vanagaičio traukti Naujienas iš teisma.

Milžiniška Minia

A. Vanagaitis ir Šv. Kazimiero Kapinės

Trys automobiliai prikrauti gėlių. Virš šimtai automobilių jo A. Vanagaitis atilsio vietą. A. Vanagaitis atliko žinišką darbą organizavęs mas lietuvių jaunimui vybės palaikymui. Vanagaičio lietuvių jaunuosio orchesterą po vadovystės vokato Olio buvo tarp Chicago lietuvių. Kas dabar užims A. Vanagaičio vietą? Mirtis Vanagaičio yra didelis nuostolis netik lietuviams, bet ir visai lietuvių tautai.

Keliaujantis Ag... BRITAI savo zonoje kietijoj pašaukė 5000 čiu pasienio policijai. Ši policija kartu su Britų ja kontroluos asmenų prak judėjimą per sien-

Ar Nori Gyvent 100m?

Jeį taip, tai įsigyk naujai išleistą knygą

GERA SVEIKATA IR ILGAS AMŽIUS BE VAISTŲ

Knyga susideda iš 170 pusl., kuriuose aprašo kaip prailgti smogas amžius. Ji duoda!

DOVANAI Prie Am. Lietuvio Prenumeratės

GAUK VIENĄ NAUJĄ AMERIKOS LIETUVIŲ SKAITYTOJŲ IR PRISIŪSK \$3.00, ir už tą Tamstos pasidarbavimą Tamsta pasijusta viršminėta knyga DOVANAI, iš kurios Tamsta išmokys kaip prailgti savo amžių iki 100 ir daugiau metų.

Amerikos Lietuvio prenumerata \$3.00 metam; \$5.00 Dvien Metam.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET WORCESTER, M 153

ENGLISH SECTION

Comment

AL by AL

The January issue of the *Current News on the Lithuanian Situation* published by the Lithuanian Legation in Washington has only reached its readers. It contains an interesting account of the Baltic Council in the framework of European problems since World War 11. There is a number of news about Lithuanian activities here and abroad, and a list of articles and books about Lithuania.

The London Times Literary Supplement (Feb. 19) in an article by Jurgis Baltrušaitis' "Lithuanian Folk Art" (published in German), says:

It is an interesting feature in English—on some manifestations of Lithuanian folk art, in architecture, painting and engraving and in the home. It has many affinities with the peasant art of other European countries. The Lithuanian tradition has, as everywhere, reflected historical changes and events in its long cycle of survival. The book has been produced under difficulties, but though colored illustrations—especially of Lithuania's noted textiles—would have been an advantage, the text, line drawings and a section of photographic plates combine to give the English reader a good impression of a lively and unself-conscious art, in which the roadside sculpture in wood and the domestic crafts are perhaps the most interesting features.

CALLS FOR 12 MILLION DOLLARS

Washington, D. C.—Rep. Furcolo (D. Mass.) outlined his Federal Scholarship Plan that is the most progressive legislative step ever advanced for higher education.

The educational plan of Massachusetts Congressman is a brand new creation even more advanced here than his Congressional Council plan, which has been nationally praised.

Furcolo's Federal Scholarship Plan is an original and unique solution to the problem of giving higher education to worthy students who are financially unable to pay for it. Furcolo's plan enables students to complete post-high school education by federal assistance but at no actual cost to the government.

pay for higher education will get it and it will not cost the federal government a cent".

Furcolo's plan calls for an average federal appropriation of 12 million dollars a year for 14 years to provide a fund for loans to students who (1) merit higher education, and (2) cannot pay as they go.

After their education is completed, the students repay the government by installments over a period of 10 years, so that beginning with the 15th year after the inauguration of the Furcolo Plan, student yearly repayments equal the amount necessary to finance the plan.

The Federal Scholarship Plan is then self-sufficient with its revolving, self-sustaining fund. It no longer needs any federal appropriation but continues on its own indefinitely.

"The plan does not put the government in Education", said Furcolo. "It

Field Training Can Be Fun, Too!

These U. S. Army recruits find that field problems can be fun as well as interesting work. They learn the techniques of weapon firing and the importance of coordination and cooperation with others. The Army today offers many opportunities for education, advancement, and an excellent career.

makes no change in our educational system, but merely enables worthy students without financial means to get higher education at no cost to the government. Why isn't that a worthwhile end?"

The Furcolo Plan calls for assistance from the states at the rate of \$50 for every \$1,000 advanced by the federal government.

The states' contribution covers administrative costs. Each state selects its own students under federal safeguards preventing discrimination based on race, creed or color.

Asking for public support of his plan, Rep. Furcolo urged: "Let me or your own Congressman know what you think about my plan."

MOTERYS NAUJAME KONGRESE

81 Kongresasas, kuris susirinko sausio 3 d. turis aštuonias moteris Atstovų Rumuose ir vieną Senatė. Abi partijos, — republikonų ir demokratų—representuojamos. Vienintelė senatorius, Mrs. Margaret Chase Smith yra republikonė iš Maine.

Penkios iš laimėtojų buvo vėl išrinktos. Mary T. Norton demokratė iš New Jersey ilgiausia tarnavo Kongrese. Pirmą kartą bu-

vo išrinkta 1924 m. ir kas rinkimuose po to. Jina darbo specialistė. Buvo pirminkė Rumų Darbo Komiteto ir patarėja Jung. Valstybių Delegacijos 1945 m. Tarptautinio Darbo Organizacijos Konferenciją Paryžiuje.

Mrs. Edith Nourse Rogers, Republikonė iš Massachusetts, tarnauja Kongrese nuo 1935 m. Ji soravo bylą įsteigiant Moterų Armijos Korpusą

O ŽMOGAU, ŽMOGAU

O žmogau, žmogau, kas tu esti per vienas, Kad taip tankiai pakiles į padanges Sau iškai garbės neušpilyntos, Trūksti turtų ir milžiniškos jėgos Be jokios atydos į nuskriaustų vargus?

O žmogau, kokia yra tavo sąžinė Atėmus nekulto žmogaus gyvybę, Vien tik dėl to, kad tu jam pavydėjai Geresnės dalies šeiminiškam gyvenime, Arba, kad jis prieš tave nenusilinkė?

Ar tamsios naktys nesugrąžina vaizdų, Kurie tau net plaukus ant galvos pastato; Ar nešoksti iš kartaus miego šaukdamas: Ateiskite man, pasigailėkite manęs, Aš taip buvau perpykęs ant jūsų visų

Ar atsveria plėšiko milžiniškas jėgas Ant šio pasaulio taip neramus gyvenimas, Kad jis turi slapytis urvuose - palociuos, Apie save visados turėti sargus, Kad išvengus gyvybei grėsenčių pavojų

Ar yra kam garbės istorijos lapuose Turėti vardą žmogžudžio ir plėšiko, Kad skaitytojams sukelti neapykantą Ir tokiam didžiausiam paneigimo demėjimui Tarpe šios galdynės laisvę mylinčių žmonių

Ar tai nėra gėda dvidešimto amžiaus Kulturoj taip aukštai pakilusiam pasauliui — Su taip dideliais nuostoliais tėti kares, Iš kurių žmonija niekad negali Ir gal dar greitai negalės atsikelti

Ar kada ateis galas taip supuvusiems Kyšių smarve dvokiantiems politikieriams, Kurių gobštumai neturi jokių ribų Tarpe ir taip jau riebių algų, Kurias prasti piliečiai turi sumokėt?

Kada žmonės tikrai supras monelningą, Kurio perskeltas liežiuvius mums priziada, Kaip kokiam mažu vaiku, nebutus daiktus, Kurie jis pats ir jo pareigūnai netiki Ir žino, kad taip nėra ir negali būti?

Kodel labiau ir labiau, kas metai daugiau Pradeda atsilikti nuo lietuviškų Susirinkimų broliai - sesės lietuviai, Kurių darbas taip opiai yra reikalingas Atgavime laisvės mūsų brangiai Tėvynei?

Ar mus broliai atvykę iš Vokietijos Sugebės prikelti silpnėjančias jėgas, Išdėstyti Lietuvos kiekvieno pareigas, Kad yra šventas darbas, idėja ir tikslas Staiga kukliai sustiprinti lietuvių Tautą?

P. AUKŠTIKALNIS

1941 m. Buvo patarėja Jung. Valstybių delegacijos Inter - Amerikos Konferenciją Meksikoj 1945 m. Ir narė Veteranų Reikalų Komiteto 80-tame Kongrese.

Dvi narės 80-to Kongreso Atstovų Rumų Užsienių Reikalų Komiteto buvo vėl išrinktos lapkričio 2 d. Mrs. Frances P. Bolton, republikonė, kuri Kongrese nuo 1940 m. ir Mrs. Helen Gahagan Douglas demokratė iš Californijos Kongrese nuo 1944 m.

Mrs. Katherine St. George republikonė iš New Yorko, narė Post office and Civil Service Committee pradėjo antrą terminą. Pirmą kartą išrinkta 1946 m.

Mrs. Chase Going Woodhouse demokratė iš Connecticut tarnavo 79-tame Kongrese, sekamais rinkimais neišrinkta, bet praėit lapkričio mėnesį vėl laimėjo. Ji tarnavo Vokietijoje su Jung. Valstybių armija organizuodama demokratinės grupės tarpe vokiškų moterų Amerikos okupacijos zonoje.

Reva Beck Bostone, demokratė iš Utah naujai išrinkta narė. Advokatė nuo 1930 m. buvo policijos teismo teisėja Salt Lake City, Utah valstijoje, kada buvo išrinkta. Kita nauja narė yra Mrs. Cecil M. Hardin iš Indiana.

Senatorius Margaret Chase Smith, buvo Atstovų Rumų narė nuo 1940 m., bet šimet pradėjo savo pirmą

terminą Senate. Skaitoma kaip pirma moteris laimėti vietą Senate pagal "her own right". Vienintelė kita moteris buti išrinkta pilnam terminui buvo ponina Hattie Caraway, demokratė iš Arkansas. Mrs. Caraway, 1931 m. paskirta užbaigti savo mirusio vyro vietą Senate. Nors po to du kartu buvo išrinkta, bet ji aktyviai nedalyvavo politikoje ir įstatymų - padaryme. Mrs. Chase, kiton pusėn, buvo viena iš veikliausių narių Atstovų Bute. Narė jo Armed Service Committee ji drasiai remia pasirošimą karui ir aiškia svetimos politikos linija.

Republikonai, Senatorių Smith tuoj išrinko į narys tų Republican Policy Committee.

SKAITYKIT IR PLATINKIT AMERIKOS LIETUVI LIETUVIAI!

Palangos Trejos DEVYNERIOS

Yra augalinis sutaisymas, susideda grynai iš šaknelių, lapų, žiedų, sėklių ir žolių. Veikia ant kuno organų taip kad pavartojus ją tulį laiką žmogus gauna naujų spėkų ir energijos. Kiekvienas kas tik nori būti visados sveikas, turėtų vartoti TRE-JANKA. Nes tai geriausias vaistas nuo dispepsijos, vidurių užkietėjimo, nerviškumo, stoko apetito, širdies supykimo, pilvo sugedimo, reumatizmo, neuralgijos, kosulio, gerklės skaudėjimo, karščiavimo, krupo, blogo upo, abelo nusilpimo, inkstų ir kepenų ligos.

Palangos Trejos Devynerios parsiduoda po \$1.00, su pristatimu — \$1.10. Siųsdami užsakymus, adresuokite:

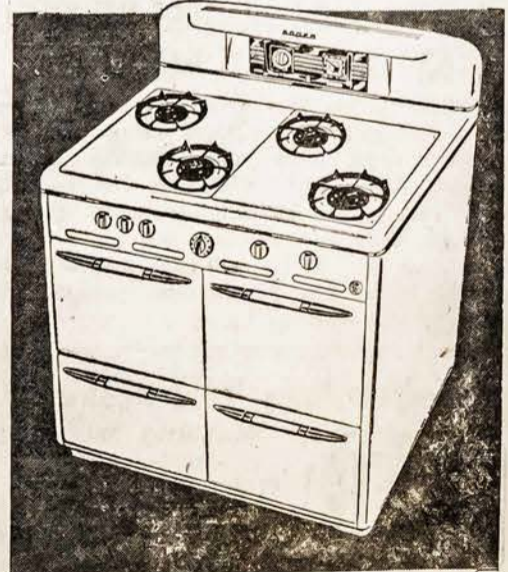
AMERIKOS LIETUVIS 14 Vernon St., Worcester, Mass.

ROPER

"America's Finest Gas Range"

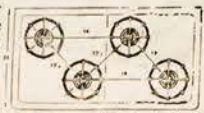
Suteikia Jums

Nesulyginamo Kepimo Patoguma

Mūsų krautuvėje rasite tą naują Roper Gasinį Pečių, kurs tikrai išpildys jūsų reikalavimus. Ateikite tuojau ir pasiteiraukite apie tą pečių.

Pasinaudokite daugiau vieta kepimui . . . ant pečiaus išvengsite apsikrovimo . . . daugiau patogių padėjimų su "ROPER" pečiu.

KEPIMO VIRSUS NEPAPRASTAI PATOGUS

Worcester Gas Light Company 240 MAIN STREET WORCESTER, MASS.

EAR NOISES?

If you suffer from those miserable ear noises and are Hard of Hearing due to catarrh of the head, write us NOW for proof of good results our simple home treatment has accomplished for a great many people. NOTHING TO WEAR. Many past 70 report ear noises gone and hearing fine.

SEND NOW for proof and 30 DAY TRIAL OFFER

THE ELMO COMPANY DEPT. 280 DAYTON, OHIO

neturi atimti...
Apeliacijos...
eiskė, kad A...
gali savo bylą...
čia Vanagaitis...
naujino delti...
stoliai bus dides...
alė pergalė.
omet P. Grigaitis...
teismas pagy...
as už šmeizimą...
io muzikos, G...
mina apeliacijos...
Kuomet Grigaitis...
a, pasirodo, ka...
ri nuovokos ap...
jos teismo nuosp...
Buvo Vanagaitis...
kėlė iš Miego L...
Kultūrinę Vau...
Chicagoje...
omet P. Grigaitis...
iš Vanagaitis...
Naujienos rasi...
anagaitis esan...
spyras". Sakė...
anagaitis dirbu...
ikonų publikos...
pagerbtas ir iš...
Kuomet dirba t...
mažos tautos...
ji niekas nežino...
jienos tol gyvė...
Vanagaitis m...
is, kolei Nauj...
gaitis davėsi...
aip tik A. Van...
is an interesting...
English—on some...
festations of Lithuanian...
folk art, in architec...
painting and engrav...
and in the home...
ugh it has many affini...
eismą.
iška Minia Pa...
anagaitį į St...
miro Kapines...
automobilių...
uti gėlių. Virš...
automobilių pa...
Vanagaitį į...
vietą.
anagaitis atliko...
darbą organiz...
stuvių jaunimą...
palaikymui. A...
o lietuvių jau...
ra po vadovystė...
Olio buvo ger...
icagos lietuvių...
labar užims A...
o vietą? Mirbi...
ičio yra didė...
is netik Chio...
ms, bet ir visi...
utai.
keliaujantis Ag...
AI savo zonoje...
pašaukė 5000...
enio policijai. S...
artu su Britų p...
roluos asmenų...
idėjimą per sie...
Om?
VAISTU...
ilgyti žmogaus...
renumerat...
Vaišijose f...
TUI SKAITYT...
avimą Tamsta...
ios Tamsta išm...
metų.
etam;
VIS
RCESTER, M 138

Nepaprastas Svečias Worcesteri

Kelioms dienoms Worcesteri atvyko dr. B. Dirmeikis, buv. Lietuvos "Aido" vyr. redaktorius ir buv. Vyriausio Lietuvos Laisvimo komiteto narys.

Dr. B. Dirmeikis atvyko iš Prancuzijos. Jis yra autorius knygos "Lietuva Tironų Pančiuose". Greit pasirodys spaudoje jo knyga anglų kalba: "Red terror over Lithuania". Dirmeikis ir lankosi po lietuvių kolonijas tos knygos platinimo reikalais.

Atlankė Worcesteri

Ponia J. Dauzvardienė buvo atsilankiusi Worcesteri ir viešėjo virš savaitę pas savo tėvelius p. p. Raukčius. Ji buvo atvykus pasimatyti su savo giminačiais tremtiniais Vytautu ir Justinu Raukčiais, kurie neseniai atvykę iš Vokietijos.

Worcesteriečiai labai džiaugėsi sulaukę malonią viešnią ir ta proga keliose vietose jai buvo suruošta arbatėlės. —X.

PASIZYMEJĘ LIETUVIAI

VINCAS C. ČAPLIS, buvęs worcesterietis, laimėjo trečią dovaną Baltų Namų Žinių Fotografistų Sąjungos metinėje parodoje, Washingtone. Prezidentas Truman įteikė dovanas už geriausius paveikslus, kuriuos nutraukė sąjungos nariai. Čaplio paveikslas rodo Amerikos Indionų grupę su vidaus sekretoriu Julius A. Krug pasirašant dokumentus, perduo dant savo žemę Federalei vyriausybei. Užpakaly, indijonas stovi su nulenkta galva ir verkia. Čaplis yra lai-

mėjęs kitas žinių paveikslų dovanas 1940 metais. Čaplis pradėjo dirbti su Associated Press Bureau Washington, D. C., 1945 metais.

BARBORA (Pauliukiutė) Rockefellerienė buvo Madų Akademijos išrinkta kaip geriausiai pasirėdžiusi moteris Amerikoje. Kitos geriausiai pasirėdžiusios tame sąraše buvo sekančios: atstovė Helen Gahagan Douglas; Lauren Bacall, judomųjų paveikslų artistė; Perle Musta, Washington; Elizabeth Taylor, judomųjų paveikslų artistė; Jane Pickens, radio artistė ir Mona Paulee, operoj.

Centinis Išpardavimas

Ši šeštadienį kovo 26 d. 7:00 val. vak. L.N.C. apatinėj svetainėje, 12 Vernon gatvė, Lietuvių Veteranų Moterų skyrius rengia centinį išpardavimą, kurio pelnas skiriamas labdariniams ir kultūriniais tikslams.

Bus daug gražių daiktų pardavimui ir skanių užkandžių. Prašome visus skaitlingai atsilankyti.

Rengimo Komisija

"Special" Mitingas

Lietuvių Uk. Klubo "Special Mitingas" įvyks kovo 27-tą, 3-čią valandą po pietų 12 Vernon Street sklepe.

Prašome visų narių ko skaitlingiausia atsilankyti, kad nutart ką daryti su klubo sklepu.

Pirm. L. N. C. Vytautas Skrinska,

IEŠKOMAS

Jei kas žinotų, kur randasi Louis Whitcomb, paskutinį kartą gyvenęs Bennington, New Hampshire, 1925 metais, malonėkite kreiptis į jo sunų.

Roland Whitcomb Sharp Box 3 Winchendon Springs, Mass.

KETVIRTADIENI PRASIDĖS NAUJOS NATURALIZACIJOS PAMOKOS

Komercijos Aukštojo Mokykloje, ketvirtadienio vakare, 7:15 valandą, prasidės naujos naturalizacijos pamokos. Pamokos bus laikomos tiems, kurie padavė prašymą antroms popierams, arba kurių pirmieji popierai jau virš meto se-

numo. Žmonės, kurie neišlaikė kvotimus del antrų popierių taipgi gali lankytis. Kurie nori lankytis į šias pamokas turėtų užsiregistruoti kuo greičiausia, idant būtų galima visiems mokiniams papurpinti vietas.

Milžiniškas B.A.L.F. Susirinkimas

Gerbiameji lietuviai, kaip žinote, mes užsibrėžėm \$50,000 surinkti laike BALF vajuos. Kaip užpėreitis metais dasiekėm, taip manau ir šiais metais Worcesterio lietuviai atsieks savo dalį. Jau antras metas kaip buvo vajuos aukų rinkimui ir jokių kitų rinkliavų mes nemanom turėti tiktai šitą vieną. Bus pasekminga tiktai, jeigu mes visi iš vien kaip viena ranka dirbsime, taip kaip ir užpernai.

Reikia visokių darbininkų, del "Tag Day", balandžio (April) 23-čios dienos, del koncerto, del bilietų išpardavinėjimo, del programų ir del namų rajonų. Prašom visus į pagelbą ir tikiu pripildysime šv. Kazimiero svetainę su lietuviais, kurie atjaucia mūsų didelę užduotį. Visi ateikite sužinoti kas buvo nutarta, kaip bus veikama, taipgi suteikti gerų sumanymų ir patarimų.

Prašom visų vėl į pagelbą, nes be visų paramos nebus pasisekimo. Taigi pasimatysime ketvirtadienį, kovo 31-mą, pusė po septintos valandos, šv. Kazimiero svetainėje. Su pagarba, Julia Mack

LIETUVIŲ RADIO KORPORACIJOS 15 METINIS KONCERTAS ir MINSTRELIS

Kovo 20-tą, sekmadienį po pietų, 2:30 valandą, South Boston High mokykloje, Thomas Park ir G gatvės, So. Boston, Mass. įvyko Lietuvių Radio Korporacijos metinis koncertas ir sykiu "minstrelis". Sekmadienio ryto lietuvių radio programos transliuojamos 9:30 iki 10:30 valandą, 950 kil. is stoties WORL, vadovaujant Steponui J. Minkui ir pagalbstanti Valentinai Minkienei. Susirinko gana didelis skaicius žmonių, is Bostono ir apylinkės miestelių, kaip Worcesterio, Barre Plains, Lovell, Lawrence, Cambridge, Brighton, Norwood ir Montello.

Programa pradėjo Birutės Radio trio su Lietuvos ir Amerikos hymnais. Jos buvo pasipuosiusios lietuviškais kostiumais ir padarė labai gražų išpuđį. Lietuvių Radio orkestras taipgi pasizymėjo naujais lietuviškais kuriniais. Emilija Burbulienė, soprano, dainavo pirmiausia kelias dainas viena, o paskui dueta su savo vyru Jonu Burbulu. Alice Plevokiutė, smuikininkė buvo tikra programos žvaigždė. Visiem patiko piano duetas, kurį išpildė Nancy Namakšūtė ir Valentina Minkienė, Algirdas Bražis, baritonas iš Chicago, Illinois buvo koncerto žvaigždė. Seniai amerikiečiai girdėjo panašų

KAS GIRDĖTI PAS MUS WORCESTERY

Balandžio 10 d., tai yra Vėrubų Sekmadienį, 3 val. po pietų, L.N.C. Svetainėje, 12 Vernon St., Liet. Remti Draugijos 1-mas skyrius rengia žinomo Lietuvos diplomato VLIKo atstovo, Vaclovo Sidzikausko prakalbas. V. Sidzikauskas tik kelios savaitės kaip yra atvykęs iš Europos. Jis vėl grįš į Europą kovoti už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Nuoširdžiai kviečiami visi Worcesterio ir apylinkės lietuviai skaitlingai atsilankyti į ruošiamas prakalbas. Reikia tikėti, kad svečias papasakos dar negirdėtų dalykų.

Lietuvai Remti Draugijos Seimas — Suvažiavimas įvyks balandžio (April) 3 d. LNC svetainėje, 12 Vernon St. Seime ir vakarieneje dalyvaus daug žymių svečių, kaip tai buvęs Mass. Valstijos kapitonas Vincas Šimkus su žmona, kurie yra worcesteriečiai, bet dabar gyvena Bostono apylinkėje ir daug dirba Bostono lietuvių tautpe. Reikia stebėtis, kad p. Šimkai yra geri lietuviai ir puikiai kalba lietuviškai. Tai malonus tautiečiai.

Siame Suvažiavime dalyvaus taippat Amerikos Lietuvių Tarybos išdininkas M. Vaidyla. Pirmą kartą Worcester atvyksta "Keleivio" redaktorius J. Januskis ir daug kitų svečių. Vadinasi, Liet. Remti Draugijos Seimas bus gausus.

Pereitą sekmadienį, kovo 13-tą d. teko būti Bostone ir dalyvauti S. L. A. 2-tro apskrčio suruoštame benkiete. Benkieta buvo suruošta žymių apskrčio darbuotojų, Federalio teisėjo pagalbininko adv. K. Kalinauskio ir P. Jankaus, pagerbimui. Jiems įteiktos dovanos. Vakaro vedėju buvo Aleksandras Čiapiškas, kuris yra vienas iš Radio Melody valandos vedėjų. Programa buvo įvairi. Keletą dainelių labai gražiai sudainavo

vo Margaret Butvytienė. Jai akomponavo Anelė Januškevičienė. Benkieta matėsi daug advokatų, daktarų ir biznierių. Matėsi bursis ir worcesteriečių — pp. J. Dvareckai, J. Neveckai, M. Žemaitaitis, K. Zurlis ir J. Pupka.

Buvo maloni naujiena kai p. J. Tumavičienė įteikė šešias tremtinių aplikacijas įstojimui į SUA 43-čią kuopą. Vadinasi, kuopa gavo naujos energijos, naujos dvasios. Tai sveikintinas įvykis.

Pastebėjau, kad Bostone atvykę tremtiniai tai tikros bitelės, jie nieko nepraleidžia, tuoj nusiperka bilietus, laikraščius, net nepasulius.

Švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės šventę vasario 13 d., aukų rinkėjai per neapsižiurėjimą neužrašė kai kurių aukojų pavardes. Butent Jonas Šiugždinis aukojo \$2.00, p. M. Nedzeveckai ir p. Zydelienė aukavo po 1 dolerį. Už klaidą ir neapsižiurėjimą atsiprašom e aukojusius.

Sandaros 16 kp. susirinkimas įvyks ateinantį sekmadienį, kovo 20 d., 3 val. po pietų L.N.C. svetainėje, 12 Vernon St. kviečiame visus narius atsilankyti.

Sekantį mėnesį šv. Kazimiero Draugija švęs 50 metų gyvavimo sukaktį. Į iškilmes kviečiame visos vietos draugijos. Šv. Kazimiero Daugiojį pirmininkauja A. Dailyda.

Lietuvių Piliiečių Klubas pakuoko \$100, Liet. Remti Draugijos 1-mo skyr., kad jis pasiųstų Maisto paketų lietuviams tremtiniams į Europą.

Lietuvių Piliiečių Klubas išrinko keturis atstovus į Mass. Valstijos klubų suvažiavimą So. Boston, Mass., kovo 20d., 1949 met. Jų tarpe yra Antanas Šalasevičius, Vytautas Tankevičius ir kiti. Palėpių Juozas

šumskutė kelis kartus pagrojo harmonika. Solistės buvo Pranciška Galdauckas, Blanche Šimkus, Janice Hagberg. Duetas dainavo Margutė ir Janice Hagberg; Katarina Pupkienė su J. Hagberg. Sekstete dainavo sekančios: B. Šimkus, M. Traynor, V. Purvinskas, O. Budinaučius, K. Pupkienė ir F. Galdauckas. Lietuvių Moterų Choras, kaip visuomet, taip ir ši kartą puikiai pasizymėjo. Tai buvo gražus parengimas, kurį ilgai visi atmins. Buvęs

Dr. Vaclovas Čekas Su Šeima Apsigyveno Pas A. Salasevičius

Šios savaitės pradžioje, į Worcesterį atvyko nauja išvietintų ypatų šeima, Dr. Vaclovas Čekas, jo žmona Emilija, duklė Aldona, 14 metų ir Danguolė, 10 metų. Šioji šeima yra Antano ir Marijonos Salasevičių globoje, 27 Enfield gatvės.

Aldona Čekaitė buvo parašusi laišką į lietuvišką laikraštį padėkoti amerikiečiams už drabužius atsiųstus jai ir seseriai. Pranciška Salasevičiūtė to patio amžiaus mergaitė perskaitė laišką ir pradėjo susirašinėti. Antanas Salasevičius pasiuntė jiems afideivus ir netrukus šeima atvažiavo iš Heidelbergo. Dr. V. Čekas baigė gydytojo mokslus gruodžio mėnesį, 1948 metais, Heidelbergo universitete.

PAIEŠKOJIMAI

Ieškau savo brolio — Kazimiero Pesio. Jis 1925 metais gyveno Worcesteri, Vernon Hotel. Jis pats ar kas apie jį ką nors žino malonėkite parašyti Antanui Pesui, 44 Bamford Ave., Oakville, Conn.

JUSŲ Nuošimčių Kainas už Žemiausias

KUOMET FINANSUOJAMAS PER WORCESTER COUNTY TRUST COMPANY

MATYKITE GERIAU SU TINKAMAIŠ AKINAIS IS THE EYEGGLASS SHOP

10 Millbury Gatvė (Prie Kelley Alkātės) Receptai Išpildomi Tel. Dial 5-9051 9:30 to 6:00 P.M. Akiniai Daromi Ir Taisomi VAL. J. WADOWSKI, Optikas 25 Metų Patyrimo—Patenkinimas Gvarantuotas

Pabandykite Naują "EASY Spindrier"

SKALBIMO MAŠINĄ su išskirtinu AUTOMATISKU SUKANČIU PLOVĖJU

Skalbia greičiau, švartiau viename kubile, kol jis suka - plau-na ir išgrežia kitame. Pamatykite, pabandykite, nupirkite... dabar!

Worc. County Electric Light Co. 11 FOSTER ST. — WORCESTER, MASS.

OF ALL THE THINGS YOU BUY — ONLY ELECTRICITY IS CHEAPER. IT'S TRUE! ELECTRIC SALES FOR YOUR HOME ARE ACTUALLY LOWER THAN BEFORE THE WAR.

Carroll Funeral Home

PETER F. CARROLL, Savininkas

Koplyčia — 3 Winthrop Gatvės, Worcester

Vienintėlis Lietuvis Balzamuotojas Worcesteri

Tels.: 4-6757 — 6-7297

Grandiozinis So...

Parengimas... Ausros vartų... Aukštes rusia pareng... tary vništ, kuris p... ciuamų kovo 30-tą d... sauje, 8:00 valandą... ga 00 centų su užs... sas pėmas skiriamas... komisijos sekauca... — Elena Deituvaitė... — Ramonys; uzkanca... curate ir Elena Gv... puonkacijos — Teres... raitė ir Dorata S... papuosiote — Una... cniariotee Mitneu ir... kvenante.

Lankėsi "A.L." cijos

P. B. Martunas is... Conn., 17 Pearl St. bu... kėms pereitą savaitę... Jis buvo svečias pas... vecką, 27 Euclid Ave... Šia pat progą p. Mar... lankė ir Amerikos Lie... dakeiją ir sumokėjo d... čio prenumeratą dviem... Amerikos Lietuvių B... dėkoja p. Martunui... lankymą redakcijon... ma.

PRANESIMAI

DRAGIŲ IR JU... SIŲ PIKNIKŲ RENA... Kad neįvyktų nesma... kalno pranešu, kad d... išvažiavimams—piknik... jau užsakytas šių orp... ir šias dienas: SLA, 3... kričio June 12 d., Sa... mo Apskrčio liepos 3... tuvai Remti Draugija... 29 d. — Lake Cham... Westboro, Mass.

Medus

Liudvikas Koncius, Abington, Mass. atvyko Amerikos Lietuvių... šių metų šviežaus med... AMERIKOS LIETU... 14 Vernon St. Worcester

Išveža Pele...

Lietuvis išveža pe... kanas, ir šiaip įvairi... Geras pataravimas... be. Teraukitės del... pasitamu pas:

ALBERTA SM... 118 Sterling St., T... Worcester, Mass.

Vietiniai ir Import... Pristatomi i... Edward Yano... PACKAGE ST... UŽAIKO TADCASTER... \$2.75 už dėcė plus... Rustikų Degtinė... Ir kitas Alkoholiai... 278 MILLBURG G... New Yor... mistų "T... kongr... buvo ir... omis a... itaitės. J... kur Sta... nus, moti... Kerensk... ai suorg... gą kurg... kvos n... dą apie